

NGUYỄN XUÂN HUY

BRUTE FORCE

HÀ NỘI – 2021

Mục lục

LỜI NÓI ĐẦU	6
Permutations	7
Algorithm	7
Example	7
Program	8
Result	8
Độ phức tạp tính toán	9
Queens (<i>Back Tracking</i>)	10
Algorithm	10
Program	10
Result	12
Độ phức tạp tính toán	15
Next Number	16
Example	16
Algorithm	16
Program	16
Result	17
Độ phức tạp tính toán	17
Combinations	18
Formula	18
Example	18
Độ phức tạp tính toán	19
List Combinations	20
Algorithm	20
Program	20
Result	21
Độ phức tạp tính toán	22
Normal Form Of Combinations	23
Algorithm	23
Version 1	23
Ví dụ	23
Program	23
result	24
Version 2	25
Program	25

Độ phức tạp tính toán	26
Chỉnh hợp (Arrangement)	27
Liệt kê các chỉnh hợp $A(n,k)$ theo thứ tự từ điển	27
Algorithm	27
Result $A(4,3)$	29
Baggage key	30
Algorithm	30
Beauty (sliding window)	31
Ví dụ	31
Thuật toán	31
Program	31
Result	32
Palindrome (math)	34
Thuật toán	34
Program	34
Độ phức tạp tính toán	35
Bình luận	35
Ví dụ	35
Necklace (Find-Union)	36
Ví dụ 1	36
Ví dụ 2	36
Hiểu đề	37
Input	37
Ví dụ	37
Thuật toán	38
Result	39
Độ phức tạp tính toán	40
Magic Table	41
Example	41
Algorithm	41
Program	41
Độ phức tạp tính toán	43
Digits	44
Hiểu đề	44
Thuật toán	44
Phương án 1: Tìm một nghiệm	44

Permutations	45
Ví dụ	46
Chương trình C++ (Tìm một nghiệm)	47
Tom and Jerry (Divide and Conquer)	50
Thuật toán	50
Input	50
Algorithm	50
Độ phức tạp tính toán	50
Program	51
Result	52
Divisors	53
Ví dụ	53
Thuật toán	53
Ví dụ	53
Chương trình C++	53
Primes	54
Min Max in Range	56
Ví dụ	56
Giới hạn	56
Max Divisor	57
Ví dụ	57
Input data	57
Giới hạn	57
Thuật toán	57
Ví dụ	57
Meetings	58
Picnic	60
Giới hạn	60
Ví dụ	60
Thuật toán	60
Ví dụ	61
Các phép toán tập hợp	62
C++	62
Hiển thị tập	63
Hợp hai tập	63
Giao hai tập	64

Hiệu hai tập	64
So sánh hai tập $x \subseteq y$?	64
So sánh hai tập $x = y$?	65
Đọc dữ liệu	65
Chương trình C++	65
Dữ liệu test	68
Kết quả	68
Key Group	69
Dữ liệu vào	69
Thuật toán	69
Ví dụ	70
Nhận xét	70
Cài đặt	71
Chương trình C++	72
Dữ liệu test 1	75
Kết quả Test 1	75
Dữ liệu test 2	75
Kết quả Test 2	75

LỜI NÓI ĐẦU

Vét cạn hay brute Force (nỗ lực thuần túy) là phương pháp thiết kế thuật toán trên cơ sở xét mọi tình huống của dữ liệu rồi chọn ra những tình huống đáp ứng được điều kiện của đề bài.

Hầu hết các bài trong bản này được minh họa cho phương pháp vét cạn, mặc dù chúng có thể được giải bằng một thuật toán tốt.

Bạn chỉ nên chọn cách giải vét cạn (brute force) khi bạn bị rơi vào một trong hai tình huống sau đây:

☞ Bạn chưa tìm được thuật toán tốt.

☞ Bản thân bài đó không có thuật toán tốt. Ví dụ, đoán mật khẩu.

Đề bài sẽ có thêm chú thích đặt trong ngoặc (thuật toán tốt).

Ví dụ Bồng (quy hoạch động)

cho biết lời giải bài Bồng được trình bày theo phương pháp vét cạn, nhưng thuật toán tốt cho bài này là quy hoạch động.

Để có thể vét cạn bạn cần tự trang bị các kiến thức của toán rời rạc, cụ thể là hoán vị, tổ hợp, chỉnh hợp,...

Permutations

Sáu hoán vị của 3 phần tử 1, 2, 3 được liệt kê theo trật tự từ điển như sau:

```
1 2 3
1 3 2
2 1 3
2 3 1
3 1 2
3 2 1
```

Hãy liệt kê các hoán vị của n phần tử $1:n$ theo trật tự từ điển ?

Algorithm

n phần tử $1:n$ sẽ sinh ra $n!$ hoán vị. Hoán vị nhỏ nhất là

1 2 ... n

được gọi là hoán vị đơn vị.

Ta xuất phát từ hoán vị đơn vị và gọi hàm Next để sinh ra hoán vị kế tiếp.

Algorithm Next

```
Input: Hoán vị  $h[1:n]$ 
Output: Hoán vị sát sau hoán vị  $h$  ( $h \rightarrow h$ )
begin
    Duyệt ngược từ cuối  $h$  tìm điểm gãy  $i$ :  $h[i] < h[i+1]$ 
    Nếu không có điểm gãy:
         $h$  là hoán vị lớn nhất
        return false
    // có điểm gãy  $i$ 
    Duyệt ngược từ cuối  $h$  tìm điểm vượt  $j$ :  $h[j] > h[i]$ 
    Đổi chỗ  $h[i]$ ,  $h[j]$ 
    Lật  $h[i+1:n]$ 
    return true
end Next
```

Example

index	1	2	3	4	5	6	
h	1	2	3	6	4	2	
			i				←
					j		←
	1	2	4	6	3	2	
kết quả h				2	3	6	

Duyệt ngược tìm điểm gãy i
Duyệt ngược tìm điểm vượt j
Đổi chỗ $h[i]$, $h[j]$
Lật $h[i+1:n]$

```
bool Next() {
    int i, j;
    for (i = n-1; i >= 0; --i)
        if (h[i] < h[i+1]) break;
    if (i == 0) return false;
    for (j = n; j > i; --j)
        if (h[j] > h[i]) break;
    int t = h[i]; h[i] = h[j]; h[j] = t;
    ++i; j = n;
}
```

```

        while(i < j) {
            t = h[i]; h[i] = h[j]; h[j] = t;
            ++i; --j;
        }
        return true;
    }
}

```

Program

```

// Permutation.cpp
#include <iostream>
using namespace std;

const int MN = 10;
int h[MN];
int n;

void Print(int x[], int d, int c, string msg = "") {
    cout << msg;
    for (int i = d; i <= c; ++i) cout << " " << x[i];
}

bool Next() {
    int i, j;
    for (i = n-1; i > 0; --i)
        if (h[i] < h[i+1]) break;
    if (i == 0) return false;
    for (j = n; j > i; --j)
        if (h[j] > h[i]) break;
    int t = h[i]; h[i] = h[j]; h[j] = t;
    ++i; j = n;
    while(i < j) {
        t = h[i]; h[i] = h[j]; h[j] = t;
        ++i; --j;
    }
    return true;
}

void Test(int nn) {
    n = nn;
    int m = 0;
    // init
    for (int i = 1; i <= n; ++i) h[i] = i;
    do {
        ++m;
        cout << "\n Permutation " << m << ". ";
        Print(h, 1, n, "");
    } while(Next());
}

main() {
    Test(3);
    cout << "\n T h e   E n d";
}

```

Result

```

Permutation 1.  1 2 3
Permutation 2.  1 3 2
Permutation 3.  2 1 3

```


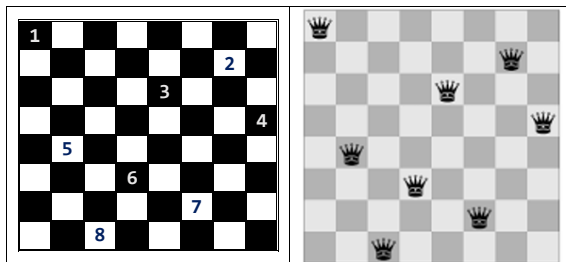
```
Permutation 4. 2 3 1
Permutation 5. 3 1 2
Permutation 6. 3 2 1
T h e   E n d
```

Độ phức tạp tính toán

$O(n!)$

Queens (Back Tracking)

Đặt n Hậu trên bàn cờ $n \times n$ sao cho các Hậu không chiếu nhau.

Algorithm

Duyệt các hoán vị $h[1:n]$, $h[i]$ là dòng đặt Hậu thứ i , chọn ra các hoán vị thỏa điều kiện đầu bài.

Algorithm Queens(n)

```
Input:  $n$  Hậu
Output: các phương án xếp Hậu
begin
  Init  $h[i] = i, i = 1:n$ 
  do
    if Accept( $h$ ):
      Hiển thị  $h$ 
    end if
  while (Next())
end Queens
```

Program

```
// Queens.cpp
#include <iostream>
#include <cmath>

using namespace std;

const int MN = 30;
int h[MN];
int n;

void Go() {
  cout << " ? ";
  fflush(stdin);
  if (cin.get() == '.') exit(0);
}

void Print(int x[], int d, int c, string msg = "") {
  cout << msg;
  for (int i = d; i <= c; ++i) cout << " " << x[i];
}
```

```

bool Next() {
    int i, j;
    for (i = n-1; i > 0; --i)
        if (h[i] < h[i+1]) break;
    if (i < 1) return false;
    for (j = n; j > i; --j)
        if (h[j] > h[i]) break;
    int t = h[i]; h[i] = h[j]; h[j] = t;
    ++i; j = n;
    while(i < j) {
        t = h[i]; h[i] = h[j]; h[j] = t;
        ++i; --j;
    }
    return true;
}

bool Accept() {
    for (int i = 2; i <= n; ++i) {
        for (int j = 1; j < i; ++j) {
            if (i-j == abs(h[i]-h[j]))
                return false;
        }
    }
    return true;
}

int Queens(int nn) {
    n = nn;
    cout << "\n\n " << n << " Queen: ";
    if (n < 1 || n == 2 || n == 3) {
        cout << "\n No solutions.";
        return 0;
    }
    // init
    int sn = 0;
    for (int i = 1; i <= n; ++i) h[i] = i;
    do {
        if (Accept()) {
            ++sn;
            cout << "\n Solution No " << sn << ". ";
            Print(h, 1, n, "");
        }
    } while(Next());
    cout << "\n Total " << sn << " solution(s).";
    Go();
    return sn;
}

void Test() {
    for (int n = -2; n <= 8; ++n) {
        Queens(n);
    }
}

main() {
    Test();
    cout << "\n T h e   E n d";
}

```

Result

-2 Queen:
No solutions.

-1 Queen:
No solutions.

0 Queen:
No solutions.

1 Queen:
Solution No 1. 1
Total 1 solution(s). ?

2 Queen:
No solutions.

3 Queen:
No solutions.

4 Queen:
Solution No 1. 2 4 1 3
Solution No 2. 3 1 4 2
Total 2 solution(s). ?

5 Queen:
Solution No 1. 1 3 5 2 4
Solution No 2. 1 4 2 5 3
Solution No 3. 2 4 1 3 5
Solution No 4. 2 5 3 1 4
Solution No 5. 3 1 4 2 5
Solution No 6. 3 5 2 4 1
Solution No 7. 4 1 3 5 2
Solution No 8. 4 2 5 3 1
Solution No 9. 5 2 4 1 3
Solution No 10. 5 3 1 4 2
Total 10 solution(s). ?

6 Queen:
Solution No 1. 2 4 6 1 3 5
Solution No 2. 3 6 2 5 1 4
Solution No 3. 4 1 5 2 6 3
Solution No 4. 5 3 1 6 4 2
Total 4 solution(s). ?

7 Queen:
Solution No 1. 1 3 5 7 2 4 6
Solution No 2. 1 4 7 3 6 2 5
Solution No 3. 1 5 2 6 3 7 4
Solution No 4. 1 6 4 2 7 5 3
Solution No 5. 2 4 1 7 5 3 6
Solution No 6. 2 4 6 1 3 5 7
Solution No 7. 2 5 1 4 7 3 6
Solution No 8. 2 5 3 1 7 4 6
Solution No 9. 2 5 7 4 1 3 6

```

Solution No 10.  2 6 3 7 4 1 5
Solution No 11.  2 7 5 3 1 6 4
Solution No 12.  3 1 6 2 5 7 4
Solution No 13.  3 1 6 4 2 7 5
Solution No 14.  3 5 7 2 4 6 1
Solution No 15.  3 6 2 5 1 4 7
Solution No 16.  3 7 2 4 6 1 5
Solution No 17.  3 7 4 1 5 2 6
Solution No 18.  4 1 3 6 2 7 5
Solution No 19.  4 1 5 2 6 3 7
Solution No 20.  4 2 7 5 3 1 6
Solution No 21.  4 6 1 3 5 7 2
Solution No 22.  4 7 3 6 2 5 1
Solution No 23.  4 7 5 2 6 1 3
Solution No 24.  5 1 4 7 3 6 2
Solution No 25.  5 1 6 4 2 7 3
Solution No 26.  5 2 6 3 7 4 1
Solution No 27.  5 3 1 6 4 2 7
Solution No 28.  5 7 2 4 6 1 3
Solution No 29.  5 7 2 6 3 1 4
Solution No 30.  6 1 3 5 7 2 4
Solution No 31.  6 2 5 1 4 7 3
Solution No 32.  6 3 1 4 7 5 2
Solution No 33.  6 3 5 7 1 4 2
Solution No 34.  6 3 7 4 1 5 2
Solution No 35.  6 4 2 7 5 3 1
Solution No 36.  6 4 7 1 3 5 2
Solution No 37.  7 2 4 6 1 3 5
Solution No 38.  7 3 6 2 5 1 4
Solution No 39.  7 4 1 5 2 6 3
Solution No 40.  7 5 3 1 6 4 2
Total 40 solution(s). ?

```

8 Queen:

```

Solution No 1.  1 5 8 6 3 7 2 4
Solution No 2.  1 6 8 3 7 4 2 5
Solution No 3.  1 7 4 6 8 2 5 3
Solution No 4.  1 7 5 8 2 4 6 3
Solution No 5.  2 4 6 8 3 1 7 5
Solution No 6.  2 5 7 1 3 8 6 4
Solution No 7.  2 5 7 4 1 8 6 3
Solution No 8.  2 6 1 7 4 8 3 5
Solution No 9.  2 6 8 3 1 4 7 5
Solution No 10. 2 7 3 6 8 5 1 4
Solution No 11. 2 7 5 8 1 4 6 3
Solution No 12. 2 8 6 1 3 5 7 4
Solution No 13. 3 1 7 5 8 2 4 6
Solution No 14. 3 5 2 8 1 7 4 6
Solution No 15. 3 5 2 8 6 4 7 1
Solution No 16. 3 5 7 1 4 2 8 6
Solution No 17. 3 5 8 4 1 7 2 6
Solution No 18. 3 6 2 5 8 1 7 4
Solution No 19. 3 6 2 7 1 4 8 5
Solution No 20. 3 6 2 7 5 1 8 4
Solution No 21. 3 6 4 1 8 5 7 2
Solution No 22. 3 6 4 2 8 5 7 1
Solution No 23. 3 6 8 1 4 7 5 2
Solution No 24. 3 6 8 1 5 7 2 4
Solution No 25. 3 6 8 2 4 1 7 5

```

Solution No 26. 3 7 2 8 5 1 4 6
Solution No 27. 3 7 2 8 6 4 1 5
Solution No 28. 3 8 4 7 1 6 2 5
Solution No 29. 4 1 5 8 2 7 3 6
Solution No 30. 4 1 5 8 6 3 7 2
Solution No 31. 4 2 5 8 6 1 3 7
Solution No 32. 4 2 7 3 6 8 1 5
Solution No 33. 4 2 7 3 6 8 5 1
Solution No 34. 4 2 7 5 1 8 6 3
Solution No 35. 4 2 8 5 7 1 3 6
Solution No 36. 4 2 8 6 1 3 5 7
Solution No 37. 4 6 1 5 2 8 3 7
Solution No 38. 4 6 8 2 7 1 3 5
Solution No 39. 4 6 8 3 1 7 5 2
Solution No 40. 4 7 1 8 5 2 6 3
Solution No 41. 4 7 3 8 2 5 1 6
Solution No 42. 4 7 5 2 6 1 3 8
Solution No 43. 4 7 5 3 1 6 8 2
Solution No 44. 4 8 1 3 6 2 7 5
Solution No 45. 4 8 1 5 7 2 6 3
Solution No 46. 4 8 5 3 1 7 2 6
Solution No 47. 5 1 4 6 8 2 7 3
Solution No 48. 5 1 8 4 2 7 3 6
Solution No 49. 5 1 8 6 3 7 2 4
Solution No 50. 5 2 4 6 8 3 1 7
Solution No 51. 5 2 4 7 3 8 6 1
Solution No 52. 5 2 6 1 7 4 8 3
Solution No 53. 5 2 8 1 4 7 3 6
Solution No 54. 5 3 1 6 8 2 4 7
Solution No 55. 5 3 1 7 2 8 6 4
Solution No 56. 5 3 8 4 7 1 6 2
Solution No 57. 5 7 1 3 8 6 4 2
Solution No 58. 5 7 1 4 2 8 6 3
Solution No 59. 5 7 2 4 8 1 3 6
Solution No 60. 5 7 2 6 3 1 4 8
Solution No 61. 5 7 2 6 3 1 8 4
Solution No 62. 5 7 4 1 3 8 6 2
Solution No 63. 5 8 4 1 3 6 2 7
Solution No 64. 5 8 4 1 7 2 6 3
Solution No 65. 6 1 5 2 8 3 7 4
Solution No 66. 6 2 7 1 3 5 8 4
Solution No 67. 6 2 7 1 4 8 5 3
Solution No 68. 6 3 1 7 5 8 2 4
Solution No 69. 6 3 1 8 4 2 7 5
Solution No 70. 6 3 1 8 5 2 4 7
Solution No 71. 6 3 5 7 1 4 2 8
Solution No 72. 6 3 5 8 1 4 2 7
Solution No 73. 6 3 7 2 4 8 1 5
Solution No 74. 6 3 7 2 8 5 1 4
Solution No 75. 6 3 7 4 1 8 2 5
Solution No 76. 6 4 1 5 8 2 7 3
Solution No 77. 6 4 2 8 5 7 1 3
Solution No 78. 6 4 7 1 3 5 2 8
Solution No 79. 6 4 7 1 8 2 5 3
Solution No 80. 6 8 2 4 1 7 5 3
Solution No 81. 7 1 3 8 6 4 2 5
Solution No 82. 7 2 4 1 8 5 3 6
Solution No 83. 7 2 6 3 1 4 8 5
Solution No 84. 7 3 1 6 8 5 2 4
Solution No 85. 7 3 8 2 5 1 6 4

```
Solution No 86. 7 4 2 5 8 1 3 6
Solution No 87. 7 4 2 8 6 1 3 5
Solution No 88. 7 5 3 1 6 8 2 4
Solution No 89. 8 2 4 1 7 5 3 6
Solution No 90. 8 2 5 3 1 7 4 6
Solution No 91. 8 3 1 6 2 5 7 4
Solution No 92. 8 4 1 3 6 2 7 5
Total 92 solution(s). ?
```

T h e E n d

Độ phức tạp tính toán

$O(n!)$

Next Number

Cho số nguyên dương s dài tối đa 1000 chữ số. Hãy đổi chỗ một vài chữ số trong s để thu được số x sát sau s và giữa s và x không có số nào nhận được bằng cách trên.

Example

$s = 74952$

$x = 75249$

Algorithm

Gọi hàm Next

Program

```
// NextNumber.cpp
#include <iostream>
#include <cmath>

using namespace std;

const int MN = 30;
string s;
int n;

void Go() {
    cout << " ? ";
    fflush(stdin);
    if (cin.get() == '.') exit(0);
}

bool Next() {
    int i, j;
    n = s.length();
    for (i = n-2; i >= 0; --i)
        if (s[i] < s[i+1]) break;
    if (i < 0) return false;
    for (j = n-1; j > i; --j)
        if (s[j] > s[i]) break;
    int t = s[i]; s[i] = s[j]; s[j] = t;
    ++i; j = n-1;
    while(i < j) {
        t = s[i]; s[i] = s[j]; s[j] = t;
        ++i; --j;
    }
    return true;
}

void Test() {
    s = "5744953";
    cout << "\n Given:  " << s;
    Next();
    cout << "\n Result: " << s;
}

main() {
```



```
    Test();  
    cout << "\n T h e   E n d";  
}
```

Result

```
Given:  5744953  
Result: 5745349  
T h e   E n d
```

Độ phức tạp tính toán

$O(n)$

Combinations

Tổ hợp chập k của n phần tử, $C(n, k)$ là số lượng các tập gồm k phần tử được lấy từ tập nền n phần tử. Vì là tập nên ta không xét đến thứ tự liệt kê của các phần tử. Như vậy, hai tập $\{1, 2, 3\}$ và $\{3, 1, 2\}$ là bằng nhau:

Formula

$$C(n, k) = \binom{n}{k} = \frac{n!}{k!(n-k)!} = \frac{n(n-1)\cdots(n-k+1)}{k(k-1)\cdots 1}$$
$$0! = 1.$$

Ta có

$$\binom{n}{k} = \frac{n!}{k!(n-k)!} = \frac{n!}{(k-1)!(n-k+1)!} \times \frac{n-k+1}{k} = \binom{n}{k-1} \times \frac{n-k+1}{k}$$

Nếu sử dụng cách ghi tuyến tính $C(n, k)$ cho hàm tính tổ hợp chập k của n , ta có:

$$C(n, k) = C(n, k-1)(n-k+1) \text{ div } k \quad (1)$$

$$C(n, 0) = 1.$$

$$C(n, 1) = n.$$

Một phương án đệ quy cho hàm $C(n, k)$ là:

$$C(n, k) = (k == 1) ? n : C(n, k-1) * (n-k+1) \text{ div } k.$$

Thay k trong (1) bằng $i+1$ ta thu được

$$C(n, i+1) = C(n, i)(n-i) \text{ div } (i+1) \quad (2)$$

Trong dạng không đệ quy, vận dụng (2), hàm $C(n, k)$ sẽ được tính như sau:

```
// non recursive of C(n, k), n > 0, k > 0
Long C(int n, int k) {
    Long r = 1;
    for (int i = 0; i < k; ++i) {
        r = r * (n-i) / (i+1);
    }
    return r;
}
```

Commented [WU1]: Việt hóa dòng này

```
// Recursive of C(n, k), n > 0, k > 0
Long RC(int n, int k) {
    return (k == 1) ? n : RC(n, k-1) * (n-k+1) / k;
}
```

Commented [WU2]: Việt hóa dòng này

Example

Có 6 tổ hợp chập 2 của bốn số 0, 1, 2, 3 là

```
01
02
03
12
13
```

23

$C(4, 2) = RC(4,2) = 6$

Program

```
// Combination.cpp
#include <iostream>
#include <cmath>

using namespace std;

typedef long long Long;

void Go() {
    cout << " ? ";
    fflush(stdin);
    if (cin.get() == '.') exit(0);
}

// non recursive of C(n, k), n > 0, k > 0
Long C(int n, int k) {
    Long r = 1;
    for (int i = 0; i < k; ++i) {
        r = r * (n-i) / (i+1);
    }
    return r;
}

// Recursive of C(n, k), n > 0, k > 0
Long RC(int n, int k) {
    return (k == 1)? n : RC(n,k-1)*(n-k+1)/k;
}

void Test() {
    cout << "\n " << C(4, 2) << " " << RC(4,2);
}

main() {
    Test();
    cout << "\n T h e   E n d";
}
```

Result

```
6 6
T h e   E n d
```

Độ phức tạp tính toán

$O(k)$

List Combinations

Ta cần liệt kê các tổ hợp chập k của n phần tử $1:n$.

Example

```
Combination(4,3)
2 3 4
1 3 4
1 2 4
1 2 3
```

Algorithm

Ta có thể vận dụng lại hàm Next để liệt kê $C(n,k)$ như sau:

Khởi trị mảng h với $n-k$ số 0 tại nửa trái và k số 1 tại đầu phải.
Gọi hàm Next đến khi false:
Hiển thị các giá trị i nếu $h[i] = 1$.

Program

```
// Combinations.CPP
#include <iostream>
#include <windows.h>

using namespace std;

typedef long long Long;

const int MN = 30;
int h[MN];
int n, k;

void Go() {
    cout << " ? ";
    fflush(stdin);
    if (cin.get() == '.') exit(0);
}

void Print(int x[], int d, int c, string msg = "") {
    cout << msg;
    for (int i = d; i <= c; ++i) cout << " " << x[i];
}

void PrintVal(int x[], int d, int c, string msg = "") {
    cout << msg;
    for (int i = d; i <= c; ++i)
        if (x[i])
            cout << " " << i;
}

// non recursive of C(n, k), n > 0, k > 0
Long C(int n, int k) {
    Long r = 1;
    for (int i = 0; i < k; ++i) {
        r = r * (n-i) / (i+1);
    }
    return r;
}
```

```

// Recursive of C(n, k), n > 0, k > 0
Long RC(int n, int k) {
    return (k == 1)? n : RC(n,k-1)*(n-k+1)/k;
}

bool Next() { // 0111
    int i, j;
    for (i = n-1; i > 0; --i)
        if (h[i] < h[i+1]) break;
    if (i < 1) return false;
    for (j = n; j > i; --j)
        if (h[j] > h[i]) break;
    int t = h[i]; h[i] = h[j]; h[j] = t;
    ++i; j = n;
    while(i < j) {
        t = h[i]; h[i] = h[j]; h[j] = t;
        ++i; --j;
    }
    return true;
}

int Combination(int nn, int kk) {
    // init
    n = nn; k = kk;
    cout << "\n Combination " << k << " of " << n << ":";
    // h = 0...01...1
    memset(h, 0, (n+1)*sizeof(int));
    int cb = 0;
    for (int i = n-k+1; i <= n; ++i) h[i] = 1;
    do {
        ++cb;
        PrintVal(h, 1, n, "\n "); // Go();
        // Print(h, 1, n, "\n Init h: "); Go();
    } while(Next());
    cout << "\n Total: " << cb << " combination(s).";
    return cb;
}

void Test() {
    Combination(4, 2); Go();
    Combination(4, 3);
}

main() {
    Test();
    cout << "\n T h e   E n d";
}

```

Result

```

Combination 2 of 4:
3 4
2 4
2 3
1 4
1 3
1 2
Total: 6 combination(s). ?

Combination 3 of 4:

```

```
2 3 4
1 3 4
1 2 4
1 2 3
Total: 4 combination(s).
T h e   E n d
```

Độ phức tạp tính toán

$O(C(n,k))$

Normal Form Of Combinations

Chúng ta muốn liệt kê các tổ hợp theo chiều tăng dần, ví dụ $C(4,3)$ sẽ được liệt kê một cách tự nhiên như sau:

```
1 2 3
1 2 4
```

Dạng viết này được gọi là *dạng tự nhiên* hay *dạng chuẩn*.

Algorithm

Version 1

Ta khởi trị cho mảng $h[1:k]$ là tổ hợp nhỏ nhất $1:k$. Sau đó ta gọi hàm Next để sinh ra tổ hợp sát sau của h . Hàm Next hoạt động theo 2 pha như sau:

Pha 1. Dỡ. Duyệt ngược từ k qua trái bỏ qua những phần tử mang giá trị liên tiếp từ n trở xuống. Nếu sau khi dỡ h không còn phần tử nào thì kết thúc với Next = false với ý nghĩa là sát sau tổ hợp h không còn tổ hợp nào.

Ví dụ

$n = 7, k = 5, h[1:5] = (2,3,5,6,7)$ thì sau khi dỡ ba phần tử cuối của h ta thu được $i = 2, h[1:2] = (2,3)$. Điều này cho biết sẽ còn tổ hợp sát sau.

Pha 2. Xếp.

Xếp tiếp vào $h[i:k]$ theo trật tự tăng dần liên tục từ $h[i]+1$. Tiếp tục với thí dụ trên ta thu được $h[1:5] = (2,4,5,6,7)$.

Ta sử dụng phần tử $h[0] = n$ làm lính canh.

Program

```
// NormalForm.cpp
#include <iostream>
#include <windows.h>

using namespace std;

typedef long long Long;

const int MN = 30;
int h[MN];
int n, k;

void Go() {
    cout << " ? ";
    fflush(stdin);
    if (cin.get() == '.') exit(0);
}

void Print(int x[], int d, int c, string msg = "") {
    cout << msg;
    for (int i = d; i <= c; ++i)
        cout << " " << x[i];
}

// non recursive of C(n, k), n > 0, k > 0
Long C(int n, int k) {
```

```

    Long r = 1;
    for (int i = 0; i < k; ++i) {
        r = r * (n-i) / (i+1);
    }
    return r;
}

// Recursive of C(n, k), n > 0, k > 0
Long RC(int n, int k) {
    return (k == 1)? n : RC(n,k-1)*(n-k+1)/k;
}

bool Next() {
    int i, b;
    h[0] = n;
    // Phase 1. Do
    for (i = k, b = n; i > 0; --i, --b) {
        if (h[i] != b) break;
    }
    if (i == 0) return false;
    // Phase 2. Xep
    ++h[i];
    for (int j = i + 1; j <= k; ++j)
        h[j] = h[j-1] + 1;
    return true;
}

int Combination(int nn, int kk) {
    // init
    n = nn; k = kk;
    cout << "\n Combination " << k << " of " << n
        << " : " << RC(n, k);
    for (int i = 0; i <= k; ++i) h[i] = i;
    int cb = 0;
    do {
        ++cb;
        cout << "\n " << cb << ". ";
        Print(h, 1, k, " ");
    } while(Next());
    cout << "\n Total: " << cb << " combination(s).";
}

void Test() {
    Combination(4, 2); Go();
    Combination(5, 3);
}

main() {
    Test();
    cout << "\n T h e   E n d";
}

```

result

```

Combination 2 of 4 : 6
1.   1 2
2.   1 3
3.   1 4
4.   2 3
5.   2 4

```



```

6.   3 4
Total: 6 combination(s). ?

Combination 3 of 5 : 10
1.   1 2 3
2.   1 2 4
3.   1 2 5
4.   1 3 4
5.   1 3 5
6.   1 4 5
7.   2 3 4
8.   2 3 5
9.   2 4 5
10.  3 4 5
Total: 10 combination(s).
T h e   E n d

```

Version 2

Ta cải tiến hàm Next như sau. Giả sử sau pha 1 ta thu được vị trí i thỏa $h[i] \neq n-k+i$. Ta gọi vị trí này là vị trí cập nhật và sẽ điều khiển nó thông qua một biến v . Ta khởi trị cho h và v như sau

```

h[i] = i, i = 1:k
v = (h[k] = n) ? 0 : k;

```

Sau đó mỗi lần gọi hàm Next ta kiểm tra

Nếu $v = 0$ thì dừng hàm Next.

Nếu $v \neq 0$ ta thực hiện pha 2 sau đó chỉnh lại giá trị của v như sau:

Nếu $h[k] = n$ thì tức là $h[v:k] = (n-k-v, \dots, n-1, n)$ thì lần gọi Next tiếp theo sẽ cập nhật tại vị trí $v-1$, ngược lại, nếu $h[k] \neq n$ thì lần gọi Next tiếp theo sẽ cập nhật tại vị trí k .

Program

```

// NormalForm.cpp, Ver 2
#include <iostream>
#include <windows.h>

using namespace std;

typedef long long Long;

const int MN = 30;
int h[MN];
int n, k, v;

void Go() {
    cout << " ? ";
    fflush(stdin);
    if (cin.get() == '.') exit(0);
}

void Print(int x[], int d, int c, string msg = "") {
    cout << msg;
    for (int i = d; i <= c; ++i)
        cout << " " << x[i];
}

// non recursive of C(n, k), n > 0, k > 0

```

```

Long C(int n, int k) {
    Long r = 1;
    for (int i = 0; i < k; ++i) {
        r = r * (n-i) / (i+1);
    }
    return r;
}

// Recursive of C(n, k), n > 0, k > 0
Long RC(int n, int k) {
    return (k == 1)? n : RC(n,k-1)*(n-k+1)/k;
}

bool Next() {
    if (v == 0) return false;
    // Pha 2. Xep
    ++h[v];
    for (int i = v + 1; i <= k; ++i) h[i] = h[i-1] + 1;
    v = (h[k] == n) ? v-1 : k;
    return true;
}

int Combination(int nn, int kk) {
    // init
    n = nn; k = kk;
    cout << "\n Combination " << k << " of " << n
        << " : " << RC(n, k);
    for (int i = 0; i <= k; ++i) h[i] = i;
    v = (h[k] == n) ? 0 : k;
    int cb = 0;
    do {
        ++cb;
        cout << "\n " << cb << ". ";
        Print(h, 1, k, " ");
    } while(Next());
    cout << "\n Total: " << cb << " combination(s).";
}

void Test() {
    Combination(4, 2); Go();
    Combination(5, 3);
}

main() {
    Test();
    cout << "\n T h e   E n d";
}

```

Độ phức tạp tính toán

$O(C(n,k))$

Chỉnh hợp (Arrangement)

Chỉnh hợp là chỉ khác tổ hợp ở điểm liệt kê có thứ tự, tức là với mỗi tổ hợp chập k của n phần tử ta cần liệt kê mọi hoán vị của tổ hợp này.

$$A(n, k) = n! / (n-k)!$$

Ví dụ

Có bao nhiêu cách lập tiểu đội từ ba trong số bốn chiến sỹ A, B, C, D. Tiểu đội phải gồm

- ☞ tiểu đội trưởng,
- ☞ tiểu đội phó,
- ☞ chiến sỹ.

Một tiểu đội: ACD
Tiểu đội trưởng: A A C C D D
Tiểu đội phó: C D A D A C
Chiến sỹ: D C D A C A

$$A(4,3) = 4! / 1! = 1 \times 2 \times 3 \times 4 = 24:$$

Tập nền: ABCD

ABC: ACB BAC BCA CAB CBA

ABD: ADB BAD BDA DAB DBA

ACD: ADC CAD CDA DAC DCA

BCD: BDC CBD CDB DBC DCB

Liệt kê các chỉnh hợp $A(n,k)$ theo thứ tự từ điển

Algorithm

Dùng hai mảng

- ☞ mảng $hv[1:k]$ dành cho hoán vị k phần tử
- ☞ mảng $th[1:k]$ dành cho tổ hợp k trong n phần tử

Khởi trị $th[i] = i, i = 1:k$

Lặp đến khi hết tổ hợp next:

Mỗi bước lặp copy $th \rightarrow hv$

Sinh các hoán vị hv

```
// BruteForce.CPP
#include <iostream>
#include <windows.h>
using namespace std;
const int MN = 20;
int th[MN];
int hv[MN];
int n;
int k;
```

```

int v;
int c; // counting

void Go() {
    cout << " ? ";
    fflush(stdin);
    if (cin.get() == '.') exit(0);
}

void Print(int x[], int d, int c, string msg = "") {
    cout << msg;
    for (int i = d; i <= c; ++i)
        cout << " " << x[i];
}

void Swap(int i, int j) {
    int t = hv[i]; hv[i] = hv[j]; hv[j] = t;
}

// Tim hoan vi sat sau h[1:k]
bool NextPer() {
    int i, j;
    // hut
    for (i = k-1; i >= 1; --i)
        if (hv[i] < hv[i+1])
            break;
    if (i < 1) return false;
    // Vuot
    for (j = k; j > i; --j)
        if (hv[j] > hv[i]) break;
    Swap(i,j); // doi cho i, j
    // Lat h[i+1:n]
    ++i; j = k;
    while(i < j) {
        Swap(i,j);
        ++i; --j;
    }
    return true;
}

bool Per() {
    do {
        ++c; cout << "\n Arrangement No " << c;
        Print(hv, 1, k, ": "); // Go();
    } while(NextPer());
}

// Tim to hop sat sau
bool NextCom() {
    if (v == 0) return false;
    // Pha 2. Xep
    ++th[v];
    for (int i = v + 1; i <= k; ++i)
        th[i] = th[i-1] + 1;
    v = (th[k] == n) ? v-1 : k;
    return true;
}

// Liet ke cac chinh hop A(n, k)
int Arrangement(int nn, int kk) {

```

```

// init min A
n = nn; k = kk;
c = 0;
for (int i = 1; i <= k; ++i) th[i] = i;
v = k;
do {
    // Print(th, 1, k, "Com : "); Go();
    memcpy(hv, th, (k+1)*sizeof(int));
    Per();
} while (NextCom());
cout << "\n Total " << c;
return c;
}

main() {
    Arrangement(4, 3);
    cout << "\n T h e   E n d";
}

```

Result A(4,3)

```

Arrangement No 1:  1 2 3
Arrangement No 2:  1 3 2
Arrangement No 3:  2 1 3
Arrangement No 4:  2 3 1
Arrangement No 5:  3 1 2
Arrangement No 6:  3 2 1
Arrangement No 7:  1 2 4
Arrangement No 8:  1 4 2
Arrangement No 9:  2 1 4
Arrangement No 10: 2 4 1
Arrangement No 11: 4 1 2
Arrangement No 12: 4 2 1
Arrangement No 13: 1 3 4
Arrangement No 14: 1 4 3
Arrangement No 15: 3 1 4
Arrangement No 16: 3 4 1
Arrangement No 17: 4 1 3
Arrangement No 18: 4 3 1
Arrangement No 19: 2 3 4
Arrangement No 20: 2 4 3
Arrangement No 21: 3 2 4
Arrangement No 22: 3 4 2
Arrangement No 23: 4 2 3
Arrangement No 24: 4 3 2
Total 24
T h e   E n d

```

Baggage key

Các va ly du lịch thường có khóa gồm 4 chữ số khác nhau.

Nếu bạn quên khóa thì phải thử những số nào ? Bao nhiêu lần ?

Algorithm

Ta cần liệt kê các chỉnh hợp chập 4 của 10 phần tử 0:9.

$O(A(n,k))$

Beauty (sliding window)

Cho một hoán vị của N số $0, \dots, N-1$. Một đoạn gồm k số liên tiếp nhau được gọi là đẹp nếu trong đoạn đó có đủ k số từ 0 đến $k-1$.

Hãy cho biết có bao nhiêu đoạn đẹp trong hoán vị.

Input: n , hoán vị $h[0:n-1]$

Output: Hiển thị trên màn hình số lượng đoạn đẹp.

Ví dụ

```
n = 10
h = {6, 9, 5, 7, 4, 0, 3, 2, 1, 8};
Result: 4
```

Hoán vị này có 4 đoạn đẹp là:

```
(0)
(0,3,2,1)
(4,0,3,2,1)
(6,9,5,7,4,0,3,2,1,8)
```

Vị trí	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Hoán vị	6	9	5	7	4	0	3	2	1	8
Đoạn đẹp 1 [5;5]						0				
Đoạn đẹp 2 [5;8]						0	3	2	1	
Đoạn đẹp 3 [4;8]					4	0	3	2	1	
Đoạn đẹp 4 [0;9]	6	9	5	7	4	0	3	2	1	8

Thuật toán

Xét mọi tổ hợp chập 2 của n phần tử $(a:b)$, $a < b$. Kiểm tra $h[a:b]$ có đẹp không?

Program

```
// BEAUTY.CPP
#include <iostream>
#include <windows.h>

using namespace std;

typedef long long Long;

const int MN = 30;
int hv[MN] = {6, 9, 5, 7, 4, 0, 3, 2, 1, 8};
int h[MN];
int n = 10, k, v;

void Go() {
    cout << " ? ";
    fflush(stdin);
    if (cin.get() == '.') exit(0);
}

void Print(int x[], int d, int c, string msg = "") {
```

```

        cout << msg;
        for (int i = d; i <= c; ++i) cout << " " << x[i];
    }

    bool Next() {
        if (v == 0) return false;
        // Pha 2. Xep
        ++h[v];
        for (int i = v + 1; i <= k; ++i) h[i] = h[i-1] + 1;
        v = (h[k] == n) ? v-1 : k;
        return true;
    }

    // hv[a:b] chua cac so 0:b-a
    bool Beauty(int a, int b) {
        if (a == 0 && b == n-1) return true;
        int k = b-a;
        for (int i = a; i <= b; ++i)
            if (hv[i] > k) return false;
        return true;
    }

    int Combination(int nn, int kk) {
        // init
        n = nn; k = kk;
        cout << "\n Combination " << k << " of " << n;
        for (int i = 0; i <= k; ++i) h[i] = i;
        v = (h[k] == n) ? 0 : k;
        int b = 0;
        for (int i = 0; i < n; ++i)
            if (hv[i] == 0) {
                ++b;
                cout << "\n Beuty segment " << b << ". " << i << ":" << i;
                Print(hv, i, i, "\n ");
                break;
            }
        do {
            if (Beauty(h[1]-1, h[k]-1)) {
                ++b;
                cout << "\n Beuty segment " << h[1]-1 << " : " << h[k]-1;
                Print(hv, h[1]-1, h[k]-1, "\n ");
            }
        } while(Next());
        cout << "\n Total: " << b << " beauty segment(s).";
    }

    void Test() {
        Combination(10, 2); Go();
    }

    main() {
        Test();
        cout << "\n T h e   E n d";
    }

```

Result

```
Combination 2 of 10
```



```
Beuty segment 1. 5:5
0
Beuty segment 0 : 9
6 9 5 7 4 0 3 2 1 8
Beuty segment 4 : 8
4 0 3 2 1
Beuty segment 5 : 8
0 3 2 1
Total: 4 beauty segment(s). ?
```

Palindrome (math)

Số nguyên dương x được gọi là *palindrome* (đối xứng) nếu đọc xuôi hay ngược đều cho cùng một giá trị. Trong các số từ 10 đến 1000000 (một triệu, 1M) có bao nhiêu số đối xứng.

Thuật toán

Ví dụ, các số 515, 50705 là những số đối xứng, còn số 123, 37 không đối xứng.

Ký hiệu $\text{Rev}(x)$ là hàm cho ra số lật của số x . Ví dụ, $\text{Rev}(1234) = 4321$. Khi đó x là đối xứng khi và chỉ khi $\text{Rev}(x) = x$.

Để cài đặt hàm $\text{Rev}(x)$, ta lấy lần lượt từng chữ số đơn vị của x (từ trái qua phải), ghép với kết quả y .

x	y
1234	0
123	4
12	43
1	432
0	4321
$\text{Rev}(1234)$	

Program

```
// PALINDROME.CPP
#include <iostream>
#include <fstream>

using namespace std;

const int MN = 1000000;

int rev(int x) {
    int y = 0;
    while (x){
        y = y * 10 + (x % 10);
        x /= 10;
    }
    return y;
}

void run(){
    int c = 0;
    for (int x = 10; x < MN; ++x)
        if (rev(x) == x)
            ++c;
    cout << c;
}

main() {
    run(); // 10989
    return 0;
    cout << "\n T h e    E n d ";
}
```

Độ phức tạp tính toán

Thuật toán duyệt n số, mỗi số duyệt k chữ số: $O(kn)$, k là số chữ số thập phân tối đa trong máy tính.

Bình luận

Cho số x gồm k chữ số. Từ số x ta có thể tạo ra một số đối xứng $2k$ chữ số bằng cách ghép số lật của x vào sau chính nó tựa như ghép hai string: $x|x'$.

Cũng từ số x ta có thể tạo ra 10 số đối xứng $2k + 1$ chữ số bằng cách ghép $x|c|x'$, trong đó $|$ là ký hiệu phép ghép, x' là số lật của x , $x' = \text{Rev}(x)$, c là một trong mười chữ số $0, 1, \dots, 9$.

Ví dụ

Từ số $x = 12$ gồm 2 chữ số ta thu được 11 số đối xứng như sau:

✎ một số đối xứng 4 chữ số: $12|21 = 1221$.

✎ mười số đối xứng 5 chữ số là:

$12021, 12121, 12221, 12321, 12421, 12521, 12621, 12721, 12821, 12921$.

Như vậy từ số x gồm k chữ số ta sinh ra được 11 số đối xứng khác nhau.

Với mỗi số x gồm 1 đến 3 chữ số, tức là $1 \leq x < 999$ ta sinh ra 11 số đối xứng khác nhau có chiều dài từ hai đến 7 chữ số. Vậy tổng cộng ta thu được:

$$11 * 999 = 10989 \text{ số đối xứng.}$$

Bài này cũng cho thấy, đôi khi ta có thể bỏ qua khâu lập trình.

Necklace (Find-Union)

Hôm sinh nhật, Cam được các bạn tặng một hộp các hạt cườm, mỗi hạt đều có lỗ để xuyên dây kết nối với nhau.

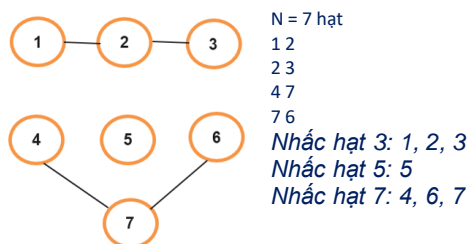

Hộp đồ chơi và các chuỗi hạt của Cam

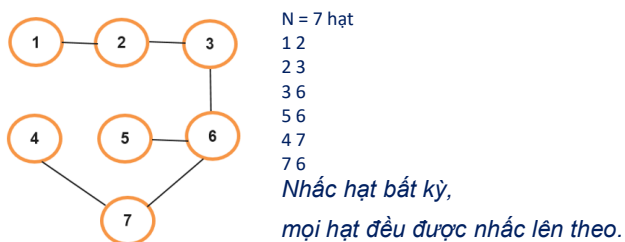
Cam chọn ra N hạt cườm rồi dùng các sợi chỉ kết nối từng cặp hai hạt khác nhau với nhau.

Giả sử các hạt cườm do Cam chọn được gán số từ 1 đến N . Mỗi khi Cam cầm một hạt nhắc lên khỏi mặt bàn thì có những hạt nào được nhắc lên theo?

Ví dụ 1

Ví dụ 2

Hiểu đề

Cho đồ thị G gồm N đỉnh mã số từ 1 đến N và M cạnh, mỗi cạnh (x,y) nối hai đỉnh khác nhau x và y . Các cạnh đều là hai chiều, nghĩa là ta có thể di chuyển từ đỉnh x đến đỉnh y hoặc ngược lại. G được gọi là đồ thị hữu hạn (vì có hữu hạn đỉnh) và vô hướng (vì có thể di chuyển xuôi, ngược trên mỗi cạnh). Đồ thị G là liên thông nếu từ một đỉnh bất kỳ có thể di chuyển qua các cạnh để đến một đỉnh bất kỳ khác. Ngược lại, nếu G không liên thông thì các đỉnh của G được tách thành $k > 1$ nhóm đỉnh, mỗi nhóm cùng với các cạnh trong nhóm đó tạo thành một đồ thị con liên thông được gọi là một *thành phần liên thông*.

Hãy xác định xem G có bao nhiêu thành phần liên thông, là những thành phần nào?

Đồ thị trong ví dụ 1 gồm $N = 7$ đỉnh 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 và 4 cạnh (1,2), (2,3), (6,7), (7,4) là đồ thị *không liên thông* vì có ba thành phần liên thông là {1, 2, 3}, {4, 6, 7} và {5}.

Đồ thị trong ví dụ 2 gồm $N = 7$ đỉnh 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 và 6 cạnh (1,2), (2,3), (6,3), (6,5), (6,7), (7,4) là đồ thị *liên thông*.

Gọi k là số thành phần liên thông của G . Ta cần xác định các thông số sau đây:

- ✎ Nếu $k = 1$ ta trả lời đồ thị G là liên thông.
- ✎ Nếu $k \geq 2$ ta cần thông báo từng thành phần liên thông.

Với hai ví dụ trên ta có:

- ✎ $k = 1$: Đồ thị G liên thông (ví dụ 2).
- ✎ $k = 3$: Đồ thị G không liên thông và gồm các thành phần liên thông sau (ví dụ 1):
    {1, 2, 3}, {4, 6, 7}, {5}.

Sau khi xác định được các thành phần liên thông thì ta có thể trả lời được các câu hỏi trong bài, cụ thể là:

- ✎ Nếu bạn Cam cầm hạt cườm x nhắc lên thì toàn bộ các hạt cườm thuộc thành phần liên thông với x sẽ được nhắc lên theo.

Input

Dữ liệu cho đồ thị được cho trong file text CUOM.INP như sau:

Dòng thứ nhất 2 số: số đỉnh N và số cạnh M được ghi cách nhau.

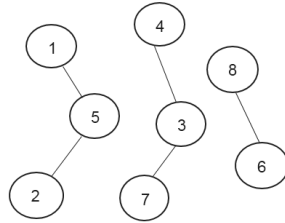
Tiếp đến là M dòng, mỗi dòng thể hiện một cạnh $x\ y$ được ghi cách nhau.

Tiếp đến số test Q .

Tiếp sau Q là Q dòng, mỗi dòng là số hiệu hạt cườm được Cam nhắc lên.

Ví dụ

CUOM.INP	OUTPUT
8 5	1 2 5
2 5	3 4 7
3 7	6 8
8 6	
5 1	
4 3	
3	
5	
7	
8	

Ý nghĩa:

Đồ thị gồm 8 đỉnh và 5 cạnh: (2,5), (3,7), (8,6), (5,1), (4,3). Đồ thị có $k = 3$ thành phần liên thông {1, 2, 5}, {3, 4, 7} và {6, 8}.

3 test

Cam lần lượt nhắc các hạt cườm 5, 7 và 8.

- Cam nhắc hạt cườm 5: các hạt cườm 1, 2, 5 được nhắc lên.
- Cam nhắc hạt cườm 7: các hạt cườm 3, 4, 7 được nhắc lên.
- Cam nhắc hạt cườm 8: các hạt cườm 6, 8 được nhắc lên.

Thuật toán

Gọi LT(v) là thành phần liên chứa hạt v, Ta phát triển dần v như sau.

Xuất phát LT = {v}

Lặp đến khi LT hết tăng trưởng

Duyệt m cạnh (x,y)

nếu $x \in \text{LT}$ thì add y to LT

nếu $y \in \text{LT}$ thì add x to LT

Nên đánh dấu các cạnh đã duyệt và đếm số lần thêm một hạt vào TPLT.

Program

```
// NECLACE.CPP
#include <iostream>
#include <fstream>
#include <windows.h>

using namespace std;

int n, m; // n dinh, m canh
int *x, *y;
bool *s; // set
bool *used;

void Go() {
    cout << " ? ";
    fflush(stdin);
    if (cin.get() == '.') exit(0);
}
```

```

void Swap(int &a, int &b) {
    int t = a; a = b; b = t;
}

void LT(int v) {
    s = new bool[n+1];
    memset(s, false, (n+1)*sizeof(bool));
    used = new bool[m];
    memset(used, false, m*sizeof(bool));
    s[v] = true;
    int c = 1;
    while (c) {
        c = 0;
        for (int i = 0; i < m; ++i) {
            if (used[i]) continue;
            if (s[x[i]] || s[y[i]]) {
                if (s[x[i]])
                    s[y[i]] = true;
                else if (s[y[i]])
                    s[x[i]] = true;
                ++c; used[i] = true;
            }
        }
    }
    for (int i = 1; i <= n; ++i)
        if (s[i]) cout << " " << i;
}

void Necklace() {
    ifstream f("CUOM.INP");
    f >> n >> m;
    cout << "\n " << n << " dinh " << m << " canh.";
    x = new int[m];
    y = new int[m];
    for (int i = 0; i < m; ++i) {
        f >> x[i] >> y[i];
        if (x[i] > y[i]) Swap(x[i], y[i]);
        cout << "\n Edge " << x[i] << "-" << y[i];
    }
    int q; // so test
    int v;
    f >> q;
    for (int i = 0; i < q; ++i) {
        f >> v;
        cout << "\n Test " << i << ". v = " << v;
        cout << " : LT = "; LT(v);
    }
    f.close();
}

main() {
    Necklace();
    cout << "\n T h e    E n d";
}

```

Result

8 dinh 5 canh.

```
Edge 2-5
Edge 3-7
Edge 6-8
Edge 1-5
Edge 3-4
Test 0. v = 5 : LT = 1 2 5
Test 1. v = 7 : LT = 3 4 7
Test 2. v = 8 : LT = 6 8
T h e   E n d
```

Độ phức tạp tính toán

Hàm LT thực hiện tối đa N bước, mỗi lần duyệt M cạnh. Tổng cộng lại, với đồ thị có N đỉnh và M cạnh ta có độ phức tạp cỡ $N \times M$ – tuyến tính theo chiều dài input.

Magic Table

Điền các số $1:n^2$ vào ma trận $n \times n$ sao cho tổng các số trên mỗi dòng, mỗi cột và mỗi đường chéo đều bằng nhau.

Example

8	1	6
3	5	7
4	9	2

sum = 15

17	24	1	8	15
23	5	7	14	16
4	6	13	20	22
10	12	19	21	3
11	18	25	2	9

sum = 65

Algorithm

Sinh các hoán vị $1:n^2$ rồi kiểm tra.

Program

```
// MagicTable.cpp
#include <iostream>
#include <cmath>

using namespace std;

const int MN = 100;
int h[MN];
int n;
int n2;
int sum;

void Go() {
    cout << " ? ";
    fflush(stdin);
    if (cin.get() == '.') exit(0);
}

void Print(int x[], int d, int c, string msg = "") {
    cout << msg;
    for (int i = d; i <= c; ++i) cout << " " << x[i];
}

void Print(int **x, int d, int c, string msg = "") {
    cout << msg;
    for (int i = d; i <= c; ++i)
        Print(x[i], d, c, "\n ");
}

void PrintTable(string msg = "") {
    cout << "\n ";
    for (int i = 1; i <= n2; ++i) {
        cout << " " << h[i];
        if (i % n == 0) cout << "\n ";
    }
}
```

```

void Swap(int i, int j) {
    int t = h[i];
    h[i] = h[j];
    h[j] = t;
}

bool Next() {
    int i, j;
    for (i = n2-1; i > 0; --i)
        if (h[i] < h[i+1]) break;
    if (i < 1) return false;
    for (j = n2; j > i; --j)
        if (h[j] > h[i]) break;
    Swap(i, j);
    ++i; j = n2;
    while(i < j) {
        Swap(i++, j--);
    }
    return true;
}

// sum{h[i], i = d:c}
int GetSum(int start, int size, int d = 1) {
    int s = 0;
    for (int i = 1; i <= size; ++i) {
        s += h[start];
        start += d;
    }
    return s;
}

// -----*-----*-----*-----
bool Accept() {
    int d = 1;
    for (int i = 1; i <= n; ++i) {
        if (GetSum(i,n,n) != sum) // column
            return false;
        if (GetSum(d,n,1) != sum) // row
            return false;
        d += n;
    }
    // cheo
    if (GetSum(1,n, n+1) != sum)
        return false;
    if (GetSum(n,n, n-1) != sum)
        return false;
    return true;
}

void MagicTable(int nn) {
    n = nn; n2 = n*n;
    cout << "\n\n " << " Magic Table of " << n << " ";
    if (n < 1 || n == 2) {
        cout << "\n No solutions.";
        return ;
    }
    if (n == 1) {
        cout << " 1 ";
        return;
    }
}

```

```

// init
for (int i = 1; i <= n2; ++i) h[i] = i;

sum = (1+n2)*n/2;
// Print("\n h: "); Go();
do {
    //Print(h, 1, n2, "\n h:"); Go();
    if (Accept()) {
        PrintTable("\n Result: ");
        return;
    }
} while(Next());
}

main() {
    MagicTable(3);
    cout << "\n T h e   E n d";
}

```

Độ phức tạp tính toán

$O(n^2!)$ rất cao nên chỉ chấp nhận khi $n = 3$.

Digits

Dùng 10 chữ số từ 0 đến 9 điền vào các dấu ? để thu được những số ba chữ số chia hết cho hai số bên cạnh.

DIGITS.INP	Ý nghĩa
7	7 dòng dữ liệu
?0? 3 9	?0? chia hết cho 3 và 9
6?? 4 6	...
?7? 2 5	
9?6 4 9	
91? 3 5	
5?4 2 9	
3?0 6 5	

Hiểu đề

Ta giải thích qua ví dụ tại dòng 5

91? 3 5

Gọi abc là số cần khảo sát. Ta cần xác định các giá trị c để

91c chia hết cho 3 và 5

Muốn chia hết cho 5 thì c phải là 0 hoặc 5.

Muốn chia hết cho 3 thì tổng các chữ số phải là bội của 3: $a+b+c = 9+1+c = 10 + c = 3k = 15, 18$, vậy c phải là 5 hoặc 8. Vì a, b, c là các số một chữ số nên tổng các chữ số tối đa bằng 27.

$91c \bmod 5 = 0 \Rightarrow c = 0 \mid 5$ (c bằng 0 hoặc 5) (*)
 $91c \bmod 3 = 0 \Rightarrow c = 5 \mid 8$ (**)
Kết hợp hai dòng (*) và (**) ta có c = 5.

Sau khi xử lý dòng 5 ta tìm được c = 5. Sau đó, khi xử lý các dòng còn lại ta không được lấy lại số 5 này mà buộc phải xét các chữ số còn lại là 0, 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9. Như vậy mỗi chữ số từ 0 đến 9 chỉ sử dụng đúng 1 lần và buộc phải sử dụng hết.

Thuật toán

Phương án 1: Tìm một nghiệm

Có 10 chữ số cần tìm là 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 để đặt vào 10 dấu ?, do đó ý tưởng đầu tiên là xét từng hoán vị của dãy chữ số 0...9 rồi thử đặt vào các dấu ? để xác định nghiệm. Phương án này liệt kê toàn bộ nghiệm sau $10! = 3628800$ phép thử.

```
Algorithm Digits (version 1)
Input: file DIGITS.INP
Output: solution = p (tìm 1 nghiệm)
Begin
    foreach permutation p do
        if p satisfies all row then
            return p
        end if
    end for
```

```
        return "0" (vô nghiệm)
    End Digits
```

Permutations

Để sinh lần lượt các hoán vị 0...9 ta khởi trị hoán vị đầu tiên gọi là *hoán vị đơn vị* dưới dạng một string:

```
p = "0123456789"
```

sau đó ta sẽ sửa lại p để thu được hoán vị kế tiếp theo thứ tự từ điển:

```
p = "0123456798"
p = "0123456879"
p = "0123456897"
...
```

Hàm đảm nhận nhiệm vụ này được gọi là hàm Next. Hàm này chỉ đơn thuần là đảo lại trật tự của k chữ số cuối của string p để thu được string p' > p.

```
p = "0123456798"
đảo trật tự 2 chữ số cuối, thu được
p = "0123456798"
đảo trật tự 3 chữ số cuối, thu được
p = "0123456879"
đảo trật tự 2 chữ số cuối, thu được
p = "0123456897"
...
```

Như vậy ta cần xác định k và cách thức đảo trật tự của k chữ số cuối trong mỗi hoán vị p. Dijkstra đề xuất thuật toán Next sau đây:

- ✂ Duyệt ngược dãy p, tìm điểm gãy i là điểm đầu tiên (tính từ cuối) thỏa điều kiện $p[i] < p[i+1]$.
- ✂ Nếu không tìm được điểm gãy tức là $p = "9876543210"$ là hoán vị cuối cùng (lớn nhất). Dừng thuật toán: return false với ý nghĩa hết hoán vị tiếp theo.
- ✂ Duyệt ngược dãy p lần thứ hai, tìm điểm trội j là điểm đầu tiên (tính từ cuối) thỏa điều kiện $p[j] > p[i]$.
- ✂ Đổi chỗ $p[i]$ và $p[j]$
- ✂ Lật lại hậu tố từ $p[i+1]$ về cuối.
- ✂ return true

```
Algorithm Next (Dijkstra)
Input: permutation p
Output: permutation p' > p
Begin
    Duyệt ngược p tìm điểm gãy i
    Nếu không có điểm gãy return false
    Duyệt ngược p tìm điểm trội j:  $p[j] > p[i]$ 
    Đổi chỗ  $p[i]$  và  $p[j]$ 
    Lật lại hậu tố từ  $p[i+1]$ 
    return true
End Next
```

Ví dụ

Tìm Next của hoán vị p sau đây:

p = "0173849652"

Ta có

index	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
p	0	1	7	3	8	4	9	6	5	2
điểm gãy i: $p[i] < p[i+1]$						i				←
điểm trội j: $p[j] > p[i]$									j	←
đổi chỗ $p[i]$ và $p[j]$	0	1	7	3	8	<u>5</u>	9	6	<u>4</u>	2
lật hậu tố $p(i+1)$	0	1	7	3	8	5	2	4	6	9
Next: "0173849652" → "0173852469"										

Khi đọc dữ liệu từ text input file DIGITS.INP bạn ghi vào mảng 2D d và chuyển đổi các dấu ? thành giá trị -1.

dòng	DIGITS.INP	cột	d				
			0	1	2	3	4
0	?0? 3 9	→	-1	0	-1	3	9
1	6?? 4 6	→	6	-1	-1	4	6
2	?7? 2 5	→	-1	7	-1	2	5
3	9?6 4 9	→	9	-1	6	4	9
4	91? 3 5	→	9	1	-1	3	5
5	5?4 2 9	→	5	-1	4	2	9
6	3?0 6 5	→	3	-1	0	6	5

Đọc và chuyển đổi dữ liệu

Hàm ScanAllLines kiểm tra các dòng của bảng d có thỏa các số trong ứng viên hoán vị per hay không. Hàm hoạt động như sau:

Xét dòng i có

$d[i][0] = a, d[i][1] = b, d[i][2] = c$

là ba chữ số của số abc,

$d[i][3] = x, d[i][4] = y$

là hai chữ số đòi hỏi abc phải chia hết.

Nếu a, hoặc b, hoặc c là những dấu ? biểu thị qua giá trị -1 thì ta thay bằng giá trị per[k] tương ứng theo đúng vị trí a là chữ số hàng trăm (nhân hệ số 100), b là chữ số hàng chục (nhân hệ số 10), c là chữ số hàng đơn vị (nhân hệ số 1) rồi xem abc có chia hết cho x và y hay không?

```
bool ScanAllLines() {
    int abc;
    int k = -1;
    for (int i = 0; i < n; ++i) {
        abc = 0;
        for (int j = 0; j < 3; ++j) {
            if (d[i][j] == -1)
                abc += coeff[j]*per[++k];
            else abc += coeff[j]*d[i][j];
        } // xong dòng i
        if (abc % d[i][3] != 0)
            return false;
    }
}
```

```

        if (abc % d[i][4] != 0)
            return false;
    }
    return true;
}

```

Chương trình C++ (Tìm một nghiệm)

```

// Digits.cpp, Version 1: using permutation
// Find one solution
#include <iostream>
#include <fstream>
#include <windows.h>
#include <cmath>

using namespace std;

int n; // so dong cua d
int ** d; // cac chu so
int per[10]; // hoan vi
int coeff [] = {100, 10, 1}; // he so

void Go() {
    cout << "\n Press dot key [.] to stop,";
    cout << "\n or Enter to continue: ";
    fflush(stdin);
    if (cin.get() == '.') exit(0);
}

// Print an 1D int array
void P(int *x, int m, const char * msg = "") {
    cout << msg;
    for (int i = 0; i < m; ++i)
        cout << " " << x[i];
}

// Print a 2D int array
void PP(int **x, int n, int m, const char * msg = "") {
    cout << msg;
    for (int i = 0; i < n; ++i)
        P(x[i], m, "\n ");
}

void Swap(int i, int j) {
    int t = per[i];
    per[i] = per[j]; per[j] = t;
}

// Tim hoan vi ke tiep
bool Next() {
    int i, j, ii = -1;
    for (i = 8; i >= 0 ; --i)
        if (per[i] < per[i+1]) {
            ii = i;
            break;
        }
    if (ii < 0) return false;
    i = ii;
    for (j = 9 ; j > 0 ; --j)
        if (per[j] > per[i]) break;
}

```

```

        Swap(i, j);
        ++i; j = 9;
        while (i < j) Swap(i++, j--);
        return true;
    }

bool ScanAllLines() {
    int abc;
    int k = -1;
    for (int i = 0; i < n; ++i) {
        abc = 0;
        for (int j = 0; j < 3; ++j) {
            if (d[i][j] == -1)
                abc += coeff[j]*per[++k];
            else abc += coeff[j]*d[i][j];
        } // xong dong i
        if (abc % d[i][3] != 0)
            return false;
        if (abc % d[i][4] != 0)
            return false;
    }
    return true;
}

void Read() {
    ifstream f("DIGITS.INP");
    f >> n; // so dong
    cout << "\n n = " << n;
    // Cap phat d
    d = new int *[n];
    // 2D Design matrix
    // n dong: 0..n-1
    for (int i = 0; i < n; ++i) {
        d[i] = new int[5]; // 5 cot: 0...4
    }
    int i, j;
    string line;
    for (i = 0; i < n; ++i) {
        f >> line;
        for (j = 0; j < 3; ++j)
            if (line[j] == '?') d[i][j] = -1;
            else d[i][j] = line[j] - '0';
        d[i][3] = line[3] - '0';
        d[i][4] = line[4] - '0';
    }
    f.close();
}

void Run() {
    Read();
    PP(d, n, 5, "\n d: ");
    int i;
    // Khoi tri permutation don vi
    for (i = 0; i < 10; ++i) per[i] = i;
    while (!ScanAllLines()) {
        if (!Next()) {
            cout << "\n No solution.";
            return;
        }
    }
}

```



```
        P(per, 10, "\n Solution:");
    }

    main() {
        Run(); // Solution : { 1, 8, 2, 4, 7, 0, 3, 5, 9, 6 }
        cout << "\n T h e   e n d.";
        return 0;
    }
```


Program

```
// TOMJERRY.CPP
#include <iostream>
#include <fstream>
#include <cmath>

using namespace std;

int n;
string s;
string code[26];
string alpha;

void Go() {
    cout << " ? ";
    fflush(stdin);
    if (cin.get() == '.') exit(0);
}

void Print(int x[], int d, int c, string msg = "") {
    cout << msg;
    for (int i = d; i <= c; ++i) cout << " " << x[i];
}

// so khop code[i] tai s[d:]
bool Match(int i, int d) {
    for (int j = 0; j < code[i].length(); ++j)
        if (s[d+j] != code[i][j])
            return false;
    return true;
}

void Decode() {
    cout << "\n Decoding |" << s << "|\n";
    int d = 0;
    while(d < s.length()) {
        for (int i = 0; i < n; ++i) {
            if (Match(i, d)) {
                cout << alpha[i];
                d += code[i].length();
                break;
            }
        }
    }
}

void TomJerry() {
    ifstream f("TOMJERRY.INP");
    f >> n; cout << "\n " << n;
    getline(f, s);
    for (int i = 0; i < n; ++i) {
        getline(f, s);
        //cout << "\n " << s;
        alpha += s[0];
        code[i] = "";
        for (int j = 0; j < s.length(); ++j)
            if (s[j] == '0' || s[j] == '1')
                code[i] += s[j];
    }
    for (int i = 0; i < n; ++i) {
```

```

        cout << "\n " << alpha[i] << " : |" << code[i] << "|";
    }
    f >> s;
    f.close();
    Decode();
}

main() {
    TomJerry();
    cout << "\n T h e   E n d";
}

```

Result

```

10
A : |000|
C : |001|
E : |0100|
H : |0101|
M : |011|
O : |100|
T : |1010|
U : |1011|
V : |110|
* : |111|
Decoding |0110100100111110000111001010110111001010|
ME0*VA*CHUOT
T h e   E n d

```

Divisors

Cho các số nguyên a , b và c . Nếu $a = b \times c$ thì ta nói b là ước số của a , hoặc a chia hết cho b . Dĩ nhiên, c cũng là ước số của a và a chia hết cho c . Cho số nguyên k . Hãy cho biết trong các số nguyên dương đến $1M$ (một triệu, 1000000) có bao nhiêu số có đúng k ước.

Ví dụ

Hai mươi số nguyên dương đầu tiên có số ước như sau:

số	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
số ước	1	2	2	3	2	4	2	4	3	4	2	6	2	4	4	5	2	6	2	6

Thuật toán

Ký hiệu $\tau(n)$ (đọc là *tau*) là hàm cho ra số ước của số nguyên dương n . Một phương pháp đơn giản để tính hàm $\tau(n)$ dựa trên tính chia hết là như sau. Nếu a là ước của n , tức là $n = ab$ thì b cũng là ước khác của n nếu $b \neq a$. Như vậy, các ước của số tự nhiên n có thể được viết dưới dạng các cặp đối xứng (a, b) trong đó $a \neq b$ và $ab = n$.

Ví dụ

Các ước của 28.
 $\tau(28) = 6$

Các ước của 36.
 $\tau(36) = 9$

Chương trình C++

Primes

Min Max in Range

Cho dãy N số nguyên a mã số từ 0 đến $N-1$. Với mỗi khoảng d, c , $0 \leq d \leq c \leq N-1$ hãy hiển thị số lớn nhất trong khoảng đó.

Ví dụ

Với dãy a gồm 10 số

chỉ số	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
a	20	15	14	28	17	12	19	30	21	11

và 5 câu hỏi, chương trình sẽ hiển thị như sau:

d	c	Hiển thị
1	5	28
2	7	30
0	9	30
3	6	28
4	4	17

Giới hạn

$1 \leq N \leq 200000$

Số câu hỏi Q , $1 \leq 400000$

Max Divisor

Trong bài này và bài tiếp theo sẽ trình bày thêm hai ứng dụng của cây Descartest.

Cho dãy N số nguyên dương a mã số từ 0 đến $N-1$. Với mỗi khoảng $d, c, 0 \leq d \leq c \leq N-1$ hãy hiển thị số có nhiều ước nhất trong khoảng đó.

Ví dụ

Với dãy a gồm 10 số

chỉ số	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
a	9	15	14	28	47	12	51	30	21	11
Số ước	3	4	4	6	2	6	4	8	4	2

và 5 câu hỏi chương trình sẽ hiển thị như sau:

d c	Hiển thị
1 5	28 (6)
2 7	30 (8)
0 9	30 (8)
3 6	28 (6)
4 4	47 (2)

Các chương trình dưới đây minh họa tìm kiếm max theo khoảng với input data như sau:

Input data

MD.INP	Giải thích
10	10 số
9 15 14 28 47 12 51 30 21 11	giá trị các số
5	5 câu hỏi dạng
1 5	d c
2 7	
0 9	
3 6	
4 4	

Giới hạn

$$1 \leq N \leq 200000$$

Số câu hỏi $Q, 1 \leq 400000$

Thuật toán

Ví dụ

số	...	9	...	11	12	...	14	15	...	21	...	28	...	30	...	47	...	51
uoc[]		3		2	6		4	4		4		6		8		2		4

$$u[0:10] = (3, 4, 4, 6, 2, 6, 4, 8, 4, 2);$$

Meetings

IOI 2018, Japan

Đọc theo một đường thẳng nằm ngang có N ngọn núi được đánh số từ 0 đến $N-1$, từ trái qua phải. Chiều cao của ngọn núi i là H_i ($0 \leq i \leq N-1$). Có đúng một người sống trên đỉnh của mỗi ngọn núi.

Bạn cần tổ chức Q cuộc họp được đánh số từ 0 đến $Q-1$. Tham gia cuộc họp j ($0 \leq j \leq Q-1$) sẽ là tất cả những người sống trên đỉnh các ngọn núi từ L_j đến R_j , kể cả hai đầu mút ($0 \leq L_j \leq R_j \leq N-1$). Đối với cuộc họp này bạn cần chọn ngọn núi x làm nơi diễn ra cuộc họp ($L_j \leq x \leq R_j$). Chi phí của cuộc họp này phụ thuộc vào lựa chọn của bạn và được tính như sau:

- Chi phí của thành viên đến từ ngọn núi y ($L_j \leq y \leq R_j$) là độ cao lớn nhất của các ngọn núi trong khoảng giữa hai ngọn núi L_j và R_j , kể cả hai đầu mút. Đặc biệt, chi phí của thành viên đến từ ngọn núi x là H_x , là chiều cao của ngọn núi đó.
- Chi phí của cuộc họp là tổng các chi phí của tất cả các thành viên.

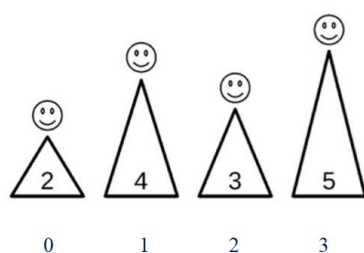
Đối với mỗi cuộc họp bạn phải tìm chi phí nhỏ nhất có thể để tổ chức nó.

Chú ý là tất cả các thành viên sẽ quay lại ngọn núi của mình sau mỗi cuộc họp, do đó chi phí của một cuộc họp là không bị ảnh hưởng từ các cuộc họp trước đó.

Ví dụ

Giả sử $N = 4$, $H = [2, 4, 3, 5]$, $Q = 2$, $L = [0, 1]$ và $R = [2, 3]$.

Trình chấm gọi `minimum_costs` ($[2, 4, 3, 5]$, $[0, 1]$, $[2, 3]$).

Cuộc họp $j = 0$ có $L_j = 0$ và $R_j = 2$, vì thế tham gia nó là những người sống ở các ngọn núi 0, 1 và 2. Nếu ngọn núi 0 được chọn làm nơi tổ chức cuộc họp thì chi phí của cuộc họp được tính như sau:

- Chi phí của thành viên đến từ ngọn núi 0 là $\max\{H_0\} = 2$.
- Chi phí của thành viên đến từ ngọn núi 1 là $\max\{H_0, H_1\} = 4$.
- Chi phí của thành viên đến từ ngọn núi 2 là $\max\{H_0, H_1, H_2\} = 4$.
- Vậy, chi phí của cuộc họp 0 là $2 + 4 + 4 = 10$.

Không thể tổ chức cuộc họp 0 với chi phí nhỏ hơn 10, do đó chi phí nhỏ nhất để tổ chức cuộc họp 0 là 10.

Cuộc họp $j = 1$ có $L_j = 1$ và $R_j = 3$, vì thế tham gia nó là những người sống ở các ngọn núi 1, 2 và 3. Nếu ngọn núi 2 được chọn làm nơi tổ chức cuộc họp, thì chi phí của cuộc họp được tính như sau:

- Chi phí của thành viên đến từ ngọn núi 1 là $\max\{H_0, H_1\} = 4$.
- Chi phí của thành viên đến từ ngọn núi 2 là $\max\{H_2\} = 3$.
- Chi phí của thành viên đến từ ngọn núi 3 là $\max\{H_2, H_3\} = 5$.
- Vậy, chi phí của cuộc họp 1 là $4 + 3 + 5 = 12$.

Không thể tổ chức cuộc họp 1 với chi phí nhỏ hơn 12, do đó chi phí nhỏ nhất để tổ chức cuộc họp 1 là 12.

Picnic

Một lớp có N học sinh mang bí danh lần lượt là $A, B, C, \dots$. Các bạn học sinh kết thân với nhau theo từng nhóm. Nhóm này có thể rủ nhóm khác để tạo thành một nhóm mới. Thí dụ, $AD > E$ cho biết hai bạn A và D tạo thành một nhóm và nhóm AD này có thể rủ được bạn E nhưng ngược lại thì không.

Một số bạn đứng ra tổ chức picnic. Hãy cho biết những ai có mặt trong buổi picnic.

Dữ liệu vào: Text file

Dòng đầu tiên hai số nguyên dương: số học sinh N và số quan hệ M

M dòng tiếp theo: mỗi dòng một quan hệ dạng $X > Y$, trong đó X và Y là hai dãy ký tự (string) chứa danh sách các bạn trong mỗi nhóm.

Dòng tiếp theo: số test $Q \geq 1$

Q dòng tiếp theo, mỗi dòng một test, là một string chứa danh sách những bạn đứng ra tổ chức picnic.

Các học sinh có mã một chữ cái $A, B, \dots$ trong bảng chữ tiếng Anh viết HOA từ ký tự đầu tiên đến ký tự thứ N .

Giới hạn

$$1 \leq N \leq 26$$

$$1 \leq M \leq 200$$

$$1 \leq Q \leq 200$$

Ví dụ

PICNIC.INP	Giải thích
6 3	6 bạn trẻ A, B, C, D, E, F , 3 quan hệ
$AB > C$	AB rủ được C
$D > E$	D rủ được E
$E > BF$	E rủ được BF
3	3 test
AD	AD tổ chức picnic
E	E tổ chức picnic
CD	CD tổ chức picnic

Thuật toán

Ta thấy quan hệ $>$ có các tính chất sau đây:

Với các nhóm bạn trẻ X, Y và Z ta có:

R1. *Phản xạ*: $X > X$ (mỗi nhóm tự rủ mình)

R2. *Bắc cầu*: Nếu $X > Y$ và $Y > Z$ thì $X > Z$.

R3. *Gia tăng*: Nếu $X > Y$ thì $XZ > YZ$.

Trong đó ký hiệu XZ là hợp của hai nhóm X và Z : $X \cup Z$.

Ký hiệu:

U là danh sách toàn bộ các bạn trẻ,
 F là tập các quan hệ trong đề bài,
 X là nhóm bạn trẻ đứng ra tổ chức picnic,
 $\text{Find}(X)$ là tập các bạn trẻ đi cùng với X ,
 $L > R$ là một quan hệ trong F .

Để tính hàm $Y = \text{Find}(X)$ bạn hãy tưởng tượng một kịch bản như sau:

Do nhóm X đứng ra rủ mọi người đi picnic nên lúc đầu nhóm X có mặt tại địa điểm xuất phát.

Ta gọi Y là nhóm người tham gia picnic: Lúc đầu ta có $Y = X$.

Trong số những người Y này có thể có một nhóm con L có khả năng rủ được nhóm R : ta thêm nhóm R vào Y . Hiện tượng này được diễn tả như sau:

```

for each quan hệ h:  $L > R$  not used in  $F$  do
  if  $L \subseteq Y$  then
    add  $R$  to  $Y$ ;
  
```

Mỗi lần ta duyệt các quan hệ $L > R$ trong F . Nếu $L \subseteq Y$ tức là trong đoàn picnic hiện có nhóm L có thể rủ thêm được nhóm R thì ta thêm nhóm R này vào Y . Sau lần duyệt nào đó mà không thêm được ai thì ta dừng thuật toán và thu được kết quả là Y .

Để xác định được điều kiện dừng của thuật toán ta dùng mảng `used` đánh dấu những quan hệ đã dùng và biến `count` đếm số lần dùng mỗi quan hệ trong mỗi lần duyệt.

Ví dụ

```

Lớp  $U = ABCDEF$ 
Các quan hệ  $F = \{AB > C, D > E, E > BF\}$ 
Nhóm tổ chức picnic  $X = AD$ 
  
```

Lúc tập trung đầu tiên ta có:

```

 $Y = X = AD$ .
Do  $D$  rủ được  $E$  nên  $Y = ADE$  và quan hệ  $D > E$  được đánh dấu used.
Do  $E$  rủ được  $BF$  nên  $Y = ABDEF$  và quan hệ  $E > BF$  được đánh dấu used.
Do  $AB$  rủ được  $C$  nên  $Y = ABCDEF$  và quan hệ  $AB > C$  được đánh dấu used.
Kết quả:  $\text{Find}(AD) = ABCDEF$ .
  
```

	A	B	C	D	E	F	used
X	A			D			Lúc đầu
Y	A			D	E		$D > E$
Y	A	B		D	E	F	$E > BF$
Y	A	B	C	D	E	F	$AB > C$
Kết quả	$\text{Find}(AD) = ABCDEF$						

```

Algorithm Find
Input: Tập  $X$ 
Output: Tập  $Y$  những bạn đi cùng  $X$ , kể cả  $X$ 
begin
  mark all  $F$  as not used;
   $Y \leftarrow X$ ;
  repeat
  
```

```

count = 0; // đếm số lần vận dụng một
           // quan hệ trong một lần duyệt F
for each quan hệ h: L > R not used in F do
    if  $L \subseteq Y$  then
        add R to Y;
        mark h as used;
        count ← count + 1;
    endif
endfor
until count = 0
return Y
end Find

```

Thuật toán có vận dụng *các phép toán tập hợp*.

Nếu *dung lượng* tối đa của tập là N , tức là mỗi tập có thể chứa tối đa N phần tử, thì các phép toán tập hợp có độ phức tạp $O(N)$.

Thuật toán Find duyệt M quan hệ, mỗi lần duyệt có thể thêm được ít nhất là một phần tử trong số N phần tử, do đó cần $M \times N$ phép toán tập hợp. Mỗi phép toán tập hợp có độ phức tạp $O(N)$. Tổng hợp lại, thuật toán Find có độ phức tạp tính toán là $O(M \times N^2)$.

Trong C++ và Python có sẵn kiểu tập hợp set.

Nếu bạn không muốn gọi các hàm có sẵn để xử lý tập hợp thì bạn có thể tự cài đặt. Việc này cũng đơn giản.

Các phép toán tập hợp

Cho X và Y là hai tập hợp con của tập U . Ta định nghĩa các phép toán trên các tập X và Y như sau:

Phép hợp: $Z = X \cup Y$ cho kết quả là tập Z chứa mọi phần tử của X và Y

$$Z = \{a \mid a \in X \text{ hoặc } a \in Y\}$$

Phép giao: $Z = X \cap Y$ cho kết quả là tập Z chứa các phần tử chung của X và Y

$$Z = \{a \mid a \in X \text{ và } a \in Y\}$$

Phép trừ (hiệu): $Z = X - Y$ cho kết quả là tập Z chứa các phần tử của riêng X (chỉ có trong X , không xuất hiện trong Y)

$$Z = \{a \mid a \in X \text{ và } a \notin Y\}$$

Phép so sánh: $X \subseteq Y$ cho giá trị là true nếu X là tập con của Y . Cụ thể là:

$$X \subseteq Y \text{ khi và chỉ khi } \forall a \in X \Rightarrow a \in Y$$

Trong C++ bạn có thể dùng mảng bitset để quản lý các tập. Bit $i = 1$ cho biết i là phần tử của tập; ngược lại, nếu bit $i = 0$ thì i không có mặt trong tập. Ta cũng quy định mã số của 'A' là 0, 'B' là 1, 'C' là 2, ... Như vậy C++ sẽ quản lý các tập số tự nhiên từ 0 đến 25 ứng với các chữ cái A đến Z. Khi đó các thao tác cơ bản sẽ như sau:

C++

Khai báo kiểu tập:

```
const int SETSIZE = 26;
```

```
typedef bitset<SETSIZE> set;
```

Khai báo biến x kiểu set:

```
set x;
```

Khởi trị tập rỗng x :

```
x.reset();
```

Nạp ký tự c vào tập x :

```
x[c-'A'] = 1; hoặc  
x.set(c-'A');
```

Hợp hai tập x và y :

```
z = x | y;
```

Giao hai tập x và y :

```
z = x & y;
```

Hiệu hai tập x và y :

```
z = x & (~y);
```

trong đó $\sim y$ là phép lật (đảo) mọi bit của y từ 0 thành 1 và ngược lại. Thí dụ, nếu

```
y = 11001 thì  
~y = 00110
```

Bạn có thể tự cài đặt các phép toán tập hợp theo các thuật toán sau:

Hiển thị tập

```
Algorithm PrintSet(s, msg) // Hiển thị tập s kèm chú thích msg  
Input: set s  
       string msg  
Output: none  
begin  
    write(msg);  
    for each element x in s do  
        write(x);  
    end for  
end PrintSet
```

Hợp hai tập

```
Algorithm SetUnion(x, y) // Hợp hai tập  
Input: set x  
       set y  
Output: set z = {a: a ∈ x or a ∈ y}  
begin  
    set z;  
    z ← x;  
    for each element a in y do  
        add a to z;  
    end for  
end SetUnion
```

```
end for
return z;
end SetUnion
```

Giao hai tập

Algorithm SetIntersection(x, y) // Giao hai tập

```
Input: set x
      set y
Output: set z = {a: a ∈ x and a ∈ y}
begin
  set z;
  reset(z);
  for each element a in x do
    if a in y then
      add a to z;
    end if
  end for
  return z;
end SetIntersection
```

Hiệu hai tập

Algorithm SetDiff(x, y) // Hiệu hai tập

```
Input: set x
      set y
Output: set z = {a: a ∈ x and a ∉ y}
begin
  set z;
  reset(z);
  for each element a in x do
    if a not in y then
      add a to z;
    end if
  end for
  return z;
end SetDiff
```

So sánh hai tập $x \subseteq y$?

Algorithm SetLeq(x, y) // $x \subseteq y$?

```
Input: set x
      set y
Output: (x ⊆ y) ? true: false
begin
  for each element a in x
    if (a not in y) then return false end if;
  end for
```

```
    return true;
end SetLeq
```

So sánh hai tập $x = y$?

```
Algorithm SetEqual(x, y) //  $x = y$ ?
Input: set x
       set y
Output:  $(x = y) ? \text{true} : \text{false}$ 
begin
    return SetLeq(x, y) and SetLeq(y, x);
end SetEqual
```

Đọc dữ liệu

Với các bài toán có dữ liệu vào ghi trong file text ta có thể chọn một trong hai phương thức đọc dữ liệu sau đây:

Phương thức 1:

- Mở file f.
- Đọc dần dữ liệu và xử lý theo tiến độ của bài toán.
- Đóng file f.

Phương thức 2:

- Mở file f.
- Đọc toàn bộ dữ liệu vào các biến chương trình.
- Đóng file f.
- Giải bài toán.

Chương trình C++

```
// Picnic.cpp
#include <iostream>
#include <fstream>
#include <bitset>
#include <windows.h>

using namespace std;
const int MN = 200; // max n, m
const int SETSIZE = 26; // 26 chữ cái A : Z
const char * fn = "PICNIC.INP";
typedef bitset<SETSIZE> set;
// x[e] = e: số e có trong tập x
// x[e] = 0: số e không có trong tập x

int n; // số học sinh
int m; // số quan hệ
set L[MN]; // vé trái
set R[MN]; // vé phải
set HS; // danh sách lớp
char hsDau; // hs đầu danh sách
char hsCuoi; // hs cuối danh sách
```

```

ifstream f(fn); // input file

// Hien thi tap x kem chu thich msg
void printSet(const set & x, const char * msg = "") {
    cout << msg;
    for(int i = 0; i < SETSIZE; ++i)
        if (x[i])
            cout << (char)(i+'A');
} // printSet

// Hien thi quan he thu i, kem chu thich msg
// L[i] > R[i]
void printQH(int i, const char * msg = "") {
    cout << msg;
    printSet(L[i]);
    printSet(R[i], " > ");
}

// nap phan tu e vao s
void ins(set &s, int e) {
    if (e >= hsDau && e <= hsCuoi)
        s.set(e-'A');
} // ins

// doc dong line tu input file
// gan tri cho tap s: s = line
void readSet(set & s) {
    char line[MN];
    s.reset(); // all 0
    f.getline(line,MN,'\n');
    for (int i = 0; i < strlen(line); ++i)
        ins(s, line[i]);
} // readSet

// doc du lieu
void read() {
    char s[MN];
    f >> n >> m; // so hs, so quan he
    cout << "\n So HS: " << n;
    HS.reset();
    hsDau = 'A';
    hsCuoi = 'A' + (n-1);
    // HS: danh sach lop
    for (int i = 0; i < n; ++i)
        HS.set(i);
    printSet(HS, "\n Hoc sinh: ");
    cout << "\n HS dau: " << hsDau;
    cout << "\n HS cuoi: " << hsCuoi;
    cout << "\n So Quan he: " << m;
    f.get(); // new line
    for (int i = 0; i < m; ++i) {
        f.getline(s,MN,'\n'); // doc 1 dong
        int j;
        // L[i].reset(); R[i].reset();
        // Get the left side
        for (j = 0; s[j] != '>'; ++j)
            ins(L[i], s[j]);
        // Get the right side
        for (++j; j < strlen(s); ++j)
            ins(R[i], s[j]);
    }
}

```

```

        printQH(i, "\n  ");
    } // for i
} // read

// x <= y?
bool leq(const set &x, const set &y) {
    for (int i = 0; i < SETSIZE; ++i) {
        if (x[i]) { // i in x
            if (!y[i]) return false;
        } // if
    } // for
    return true;
} // leq

set find(set & x) {
    set y = x;
    printSet(y, "\n * Input y = ");
    int count;
    bitset<MN> used;
    while(true) {
        count = 0;
        // m quan he
        for (int i = 0; i < m; ++i) {
            if (used[i]) // da used: bo qua
                continue;
            if (leq(L[i], y)) {
                // L[i] <= y
                printQH(i, "\n    used ");
                y |= R[i]; // union
                used[i] = 1; // danh dau quan he i is used
                ++count; // dem so lan dung
                printSet(y, " to get ");
            }
        } // for
        if (count == 0) break;
    } // while
    return y;
} // find

void run() {
    read(); // doc du lieu
    int q; // soTest;
    f >> q;
    f.get();
    set x;
    for (int t = 1; t <= q; ++t) {
        readSet(x);
        cout << "\n\n Test No " << t << ": ";
        printSet(find(x), "\n * Result: ");
    }
    f.close();
} // run

main() {
    run();
    cout << "\n T h e    E n d ";
    return 0;
} // main

```

Dữ liệu test

PICNIC.INP
6 3
AB > C
D > E
E > BF
3
AD
E
CD

Kết quả

So HS: 6
Hoc sinh: ABCDEF
HS dau: A
HS cuoi: F
So Quan he: 3
AB > C
D > E
E > BF

Test No 1:
* Input x = AD
  used D > E to get ADE
  used E > BF to get ABDEF
  used AB > C to get ABCDEF
* Result: ABCDEF

Test No 2:
* Input x = E
  used E > BF to get BEF
* Result: BEF

Test No 3:
* Input x = CD
  used D > E to get CDE
  used E > BF to get BCDEF
* Result: BCDEF
T h e   E n d

Key Group

Một lớp U có N em học sinh mang bí danh lần lượt là $A, B, C, \dots$. Các bạn học sinh kết thân với nhau theo từng nhóm. Nhóm này có thể rũ nhóm khác để tạo thành một nhóm mới. Thí dụ, $AD > E$ cho biết nhóm gồm hai bạn A và D có thể rũ được bạn E nhưng ngược lại thì không.

Một nhóm K các bạn trong lớp tạo thành nhóm chính nếu K thỏa mãn hai tính chất $B1$ và $B2$ sau đây:

($B1$) K có thể rũ được cả lớp: $\text{Find}(K) = U$.

($B2$) Thiếu bất kỳ bạn nào trong K thì số còn lại không thể rũ được cả lớp:

$$\forall x \in K: \text{Find}(K - \{x\}) \neq U.$$

Hãy tìm một nhóm chính của lớp.

Dữ liệu vào

KEY.INP	Giải thích
6 3	6 học sinh 3 quan hệ
AB > C	Danh sách lớp: ABCDEF
D > E	Kết quả:
E > BF	Nhóm chính $K = AD$.

Thuật toán

Ta dùng thuật toán loại trừ khá đơn giản như sau.

Xuất phát từ $K = U$ (cả lớp). Ta thấy, vì $K = U$ nên K có thể rũ được cả lớp.

Duyệt từng phần tử x của K , nếu thử loại x khỏi K mà phần còn lại là $K - \{x\}$ vẫn rũ được cả lớp thì ta loại x khỏi K ; ngược lại, nếu $\text{Find}(K - \{x\}) \neq U$ thì ta trả lại x cho K .

Hệ thức: $\text{Find}(K - \{x\}) = U$ được gọi là *bất biến* của phép duyệt.

Algorithm Key
Input: Tập U : các HS trong lớp. Tập F các quan hệ dạng $L > R$, $L, R \subseteq U$.
Output: Tập $K \subseteq U$ thỏa $\text{Find}(K) = U$ $\forall x \in K: \text{Find}(K - \{x\}) \neq U$

begin
$K \leftarrow U$;
for each x in U do
if $\text{Find}(K - \{x\}) = U$ then
delete x from K
end if
end for
return K
end Key

Ví dụ

Dữ liệu	Khởi trị	Key
U = ABCDEF		ABCDEF
AB > C	Xét A: Find(BCDEF) = BDEF $\neq$ U	ABCDEF (không loại A)
D > E	Xét B: Find(ACDEF) = U	ACDEF (Loại B)
E > BF	Xét C: Find(ADEF) = U	ADEF (Loại C)
	Xét D: Find(AEF) = ABCEF $\neq$ U	ADEF (không loại D)
	Xét E: Find(ADF) = ABCDEF = U	ADF (Loại E)
	Xét F: Find(AD) = ABCDEF = U	AD (Loại F)
	Kết quả Key:	Key = AD

Dưới đây là một vài nhận xét quan trọng giúp bạn đẩy nhanh tốc độ xử lý.

Nhận xét

- ✂ Nếu một học sinh xuất hiện trong cả hai vế trái và phải của một quan hệ thì ta có thể bỏ học sinh đó khỏi vế phải. Tức là nếu có quan hệ $xL > xR$, trong đó x là một học sinh xuất hiện trong cả hai vế, L và R là các nhóm học sinh, thì có thể thay quan hệ đó bằng quan hệ $xL > R$, vì hiển nhiên ta có $xL > x$ (mỗi người tự rủ mình). Nhận xét này dẫn đến quy định là hai vế trái và phải của mọi quan hệ là rời nhau: $L \cap R = \emptyset$. Theo quy định này, khi đọc các quan hệ từ input file, ta cần thay $L > R$ bằng $L > R-L$.
- ✂ Nếu học sinh nào không xuất hiện ở mọi vế phải thì không ai rủ được HS đó, do đó bạn ấy phải có mặt trong mọi key group.
- ✂ Công thức tìm các học sinh không xuất hiện ở mọi vế phải:
  - $G = U - \text{các vế phải}$.
  - Với ví dụ đã cho, ta tính được:
    - $G = ABCDEF - \{C\} - \{E\} - \{B, F\} = AD$
- ✂ Nếu G là tập các HS không xuất hiện ở mọi vế phải thì G là key group khi và chỉ khi $\text{Find}(G) = U$.
- ✂ Khi đã biết G phải có mặt trong mọi key thì lúc duyệt ta chỉ thử bỏ các phần tử không thuộc G .
- ✂ Nếu ta đã có bất biến $K > U$ thì sau khi thử bỏ phần tử x khỏi K , thay vì kiểm tra $\text{Find}(K-\{x\}) = U$? ta chỉ cần kiểm tra $x \in \text{Find}(K-\{x\})$?

Algorithm Key (phương án cải tiến)

Input: Tập U : các HS trong lớp.

Tập F các quan hệ dạng $L > R$, $L, R \subseteq U$.

Output: Tập $K \subseteq U$ thỏa

$\text{Find}(K) = U$

$\forall x \in K: \text{Find}(K-\{x\}) \neq U$

begin

$G \leftarrow U - \text{các vế phải};$

// xét trường hợp đặc biệt

if $\text{Find}(G) = U$ then

return G ;

end if

```

K ← U;
for each x in U-G do
  if x ∈ Find(K-{x}) then
    delete x from K
  end if
end for
return K
end Key

```

Cài đặt

Ta cài đặt hàm bool TryDel(K,e) thực hiện thử bỏ phần tử e khỏi key K xem có thu lại được e hay không. Nếu được, hàm cho ra giá trị true, ngược lại, hàm cho ra giá trị false. Thuật toán này khá giống với thuật toán Find. Trước hết ta bỏ e khỏi K sau đó, trong quá trình duyệt các quan hệ $L > R$ thỏa điều kiện $L \subseteq K$ kéo theo việc hợp R vào K ta kiểm tra trước xem $e \in R$?

```

Algorithm tryDel(K, e)
Input: Tập K
Output: e ∈ Find(K-{e})
begin
  mark all F as not used;
  delete e from K;
  repeat
    count = 0; // đếm số lần vận dụng một
               // quan hệ trong một lần duyệt F
    for each quan hệ h: L > R not used in F do
      if L ⊆ K then
        if e ∈ R then
          return true;
        end if
        add R to K;
        mark h as used;
        count ← count + 1;
      endif
    endfor
  until count = 0
  return false;
end tryDel

```

Khi đó, dạng cải tiến lần thứ hai cho Key sẽ như sau:

```

Algorithm Key (cải tiến lần 2)
Input: Tập U: các HS trong lớp.
      Tập F các quan hệ dạng L > R, L, R ⊆ U.
Output: Tập K ⊆ U thỏa
        Find(K) = U
        ∀ x ∈ K: Find(K-{x}) ≠ U
begin
  G ← U - các vế phải;

```

```

// xet truong hop dac biet
if Find(G) = U then
    return G;
end if
K ← U;
for each e in U-G do
    if tryDel(K, e) then
        delete e from K
    end if
end for
return K
end Key

```

Thuật toán Key gọi thuật toán Find hoặc tryDel tối đa N lần mỗi lần tốn thời gian cỡ MN^2 , do đó thuật toán Key có độ phức tạp tính toán là $O(MN^3)$.

Chương trình C++

```

// Key.cpp
#include <iostream>
#include <fstream>
#include <bitset>
#include <windows.h>

using namespace std;
const int MN = 200; // max n, m
const int SETSIZE = 26; // 26 chu cai A : Z
const char * fn = "KEY.INP";
typedef bitset<SETSIZE> set;
// x[e] = e: so e co trong tap x
// x[e] = 0: so e khong co trong tap x

int n; // so hoc sinh
int m; // so quan he
set L[MN]; // ve trai
set R[MN]; // ve phai
set HS; // danh sach lop
char hsDau; // hs dau danh sach
char hsCuoi; // hs cuoi danh sach
ifstream f(fn); // input file

// Hien thi tap x kem chu thich msg
void printSet(const set & x, const char * msg = "") {
    cout << msg;
    for(int i = 0; i < SETSIZE; ++i)
        if (x[i])
            cout << (char)(i+'A');
} // printSet

// Hien thi quan he thu i, kem chu thich msg
// L[i] > R[i]
void printQH(int i, const char * msg = "") {
    cout << msg;
    printSet(L[i]);
    printSet(R[i], " > ");
}

// nap phan tu e vao s

```



```

void ins(set &s, int e) {
    if (e >= hsDau && e <= hsCuoi)
        s.set(e-'A');
} // ins

// doc dong line tu input file
// gan tri cho tap s: s = line
void readSet(set & s) {
    char line[MN];
    s.reset(); // all 0
    f.getline(line,MN,'\n');
    for (int i = 0; i < strlen(line); ++i)
        ins(s, line[i]);
} // readSet

// doc du lieu
void read() {
    char s[MN];
    f >> n >> m; // so hs, so quan he
    cout << "\n So HS: " << n;
    HS.reset();
    hsDau = 'A';
    hsCuoi = 'A' + (n-1);
    // HS: danh sach lop
    for (int i = 0; i < n; ++i)
        HS.set(i);
    printSet(HS, "\n Hoc sinh: ");
    cout << "\n HS dau: " << hsDau;
    cout << "\n HS cuoi: " << hsCuoi;
    cout << "\n So Quan he: " << m;
    f.get(); // new line
    for (int i = 0; i < m; ++i) {
        f.getline(s,MN,'\n'); // doc 1 dong
        int j;
        // L[i].reset(); R[i].reset();
        // Get the left side
        for (j = 0; s[j] != '>'; ++j)
            ins(L[i], s[j]);
        // Get the right side
        for (++j; j < strlen(s); ++j)
            ins(R[i], s[j]);

        R[i] &= ~L[i]; // x-y = x & (~y)

        printQH(i, "\n ");
    } // for i
} // read

// x <= y?
bool leq(const set &x, const set &y) {
    for (int i = 0; i < SETSIZE; ++i) {
        if (x[i]) { // i in x
            if (!y[i]) return false;
        }
    }
    return true;
} // leq

set find(set & x) {
    set y = x;

```

```

int count;
bitset<MN> used;
while(true) {
    count = 0;
    // m quan he
    for (int i = 0; i < m; ++i) {
        if (used[i]) // da used: bo qua
            continue;
        if (leq(L[i], y)) {
            // L[i] <= y
            y |= R[i]; // union
            used[i] = 1; // danh dau quan he i is used
            ++count; // dem so lan dung
        }
    } // for
    if (count == 0) break;
} // while
return y;
} // find

// thu bo e khoi k
// co timl lai duoc e?
bool tryDel(set k, int e) {
    cout << "\n Try to delete " << (char)(e+'A');
    if (0 <= e && e < n)
        k[e] = 0; // delete e
    int count;
    bitset<MN> used;
    while(true) {
        count = 0;
        // m quan he
        for (int i = 0; i < m; ++i) {
            if (used[i]) // da used: bo qua
                continue;
            if (leq(L[i], k)) {
                // L[i] <= x
                if (R[i][e]) return 1; // true: k chua e
                k |= R[i]; // them ve phai
                used[i] = 1; // danh dau quan he i is used
                ++count; // dem so lan dung
            }
        } // for
        if (count == 0) break;
    } // while
    return 0; // false
} // try(k,e)

set Key() {
    // g = ko xuat hien trong cac ve phai
    set g = HS;
    for (int i = 0; i < m; ++i)
        g &= ~R[i]; // g = g - R[i]
    if (find(g) == HS) {
        printSet(g, "\n Truong hop dac biet: ");
        return g;
    }
    set k = HS; // Xuat phat tu ca lop
    for (int i = 0; i < n; ++i) {
        if (!g[i]) {
            if (tryDel(k,i))

```

```

        k[i] = 0; // delete i
    }
}
return k;
}

void run() {
    read();
    f.close();
    printSet(Key(), "\n Key: ");
} // run

main() {
    run();
    cout << "\n T h e   E n d ";
    return 0;
} // main

```

Dữ liệu test 1

KEY.INP
6 3
AB > C
D > E
E > BF

Kết quả Test 1

```

So HS: 6
Hoc sinh: ABCDEF
HS dau: A
HS cuoi: F
So Quan he: 3
  AB > C
  D > E
  E > BF
Truong hop dac biet: AD
Key: AD
T h e   E n d

```

Dữ liệu test 2

KEY.INP
6 4
AD > F
B > C
AF > D
E > B

Kết quả Test 2

```

So HS: 6
Hoc sinh: ABCDEF
HS dau: A
HS cuoi: F
So Quan he: 4
  AD > F
  B > C
  AF > D
  E > B

```

```
Try to delete B
Try to delete C
Try to delete D
Try to delete F
Key: AEF
T h e   E n d
```